

Pathways2Resilience základní hodnocení

Zlínský kraj

Vypracovali:

Univerzita Palackého Olomouc

Palacký University
Olomouc

ASITIS, s.r.o.

ASITIS

31-05-2025

Financováno Evropskou unií na základě grantové dohody č. 101093942. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo agentury CINEA. Evropská unie ani orgán poskytující grant za ně nemohou nést odpovědnost.

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Místní profil	4
1.2	Priority	6
1.2.1	Místní úroveň	6
1.2.2	Regionální úroveň	7
1.2.3	Národní úroveň	8
1.2.4	Globální a evropská úroveň	8
1.2.5	Soukromý sektor	9
1.3	Úvahy o odolnosti	9
1.4	Cíle odolnosti vůči klimatu	10
1.5	Plánované investice	11
1.6	Ekonomické zdůvodnění	13
1.6.1	Rozsah adaptačního deficitu	14
2	Klimatická rizika	15
2.1	Obecný klimatický profil regionu	15
2.2	Dopad minulých nebo probíhajících klimatických událostí	20
2.3	Hodnocení klimatických rizik	21
2.3.1	Extrémní teplo	22
2.3.2	Silné srážky a přívalová povodeň	23
2.3.3	Říční povodeň	26
2.3.4	Hydrologické sucho a zemědělské sucho	27
2.4	Potřeby přizpůsobení	31
2.5	Stávající nebo plánovaná opatření v oblasti řízení klimatických rizik a přizpůsobení se jim	33
2.6	Cíle přizpůsobení	36
3	Regionální kapacita	37
3.1	Křivka vyspělosti odolnosti	37
3.2	Úloha tzv. klíčových podpůrných podmínek	37
4	Mapování systémů a zúčastněných stran	39
4.1	Mapa systémů	39
4.2	Potřeby a role zúčastněných stran	41
4.3	Místní šampioni	43
5	Správa	44
5.1	Kontext víceúrovňové správy	44
5.1.1	Stávající řídicí struktury a rámce	44

5.1.2	Zapojení nevládních zúčastněných stran	45
5.1.3	Sladění výstupů Pathways2Resilience s formálními postupy a plány	47
6	Monitorování, hodnocení a učení (MEL).....	48
7	Finance	50
7.1	Rozpočtový proces.....	50
7.2	Proces příjmů a kapitálových investic	51
7.3	Rozpočtová obálka.....	51
7.4	Náklady na změnu klimatu a krátkodobé investiční potřeby	52
7.5	Strategické zdroje, nástroje a hodnocení překážek.....	55
7.5.1	Stávající zdroje a nástroje.....	55
7.5.2	Další strategické zdroje a nástroje	56
7.6	Synergie při financování zmírňování dopadů.....	57
7.7	financování	57
8	Další kroky	59

Zkratky a akronymy

Zkratka	Popis
P2R	Pathways2Resilience
RRJ	Regionální cesta k odolnosti (<i>Regional Resilience Journey</i>)
CRIP	Investiční plán klimatické odolnosti (<i>Climate Resilience Investment Plan</i>)
MEL	Monitorování, hodnocení a učení (<i>Monitoring, Evaluation and Learning</i>)
KEC	Klíčové umožňující podmínky (<i>Key Enabling Conditions</i>)
KCS	Klíčové komunitní systémy (<i>Key Community Systems</i>)
SEA	Strategické posuzování vlivů na životní prostředí (<i>Strategic Environmental Assessment</i>)
NUTS	Územní statistická jednotka EU (<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>)
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
MAS	Místní akční skupina
ORP	Obec s rozšířenou působností
ZK	Zlínský kraj

Slovníček

Termín	Stručná definice
Zralost odolnosti	Úroveň rozvoje a připravenosti regionu nebo komunity, pokud jde o schopnost předvídat klimatické krize, připravit se na ně a reagovat na ně.
Adaptační opatření	Konkrétní kroky nebo zásahy, které snižují zranitelnost vůči negativním dopadům klimatické změny.
Mitigace	Snižování emisí skleníkových plynů a zpomalování tempa změny klimatu.
Modrozelená infrastruktura	Soubory přírodě blízkých prvků a systémů (např. parky, vodní prvky, zelené střechy), které zlepšují schopnost území reagovat na extrémní jevy.
Klimatická odolnost	Schopnost systému zvládat, přizpůsobovat se a zotavit se z dopadů klimatické změny.
Přechodová správa (<i>Transition governance</i>)	Způsob řízení zaměřený na změnu systémového fungování společnosti směrem k udržitelnosti a odolnosti.
Vícenásobné přínosy odolnosti (<i>Multiple Resilience Dividends</i>)	Přínosy adaptačních opatření nejen pro klima, ale i pro ekonomiku, zdraví, sociální soudržnost a kvalitu života.
Ekosystémové služby	Přínosy, které lidé získávají z přírody (např. čištění vzduchu, zadržování vody, rekreace).
Zranitelnost	Míra náchylnosti systému ke škodám způsobeným klimatickými extrémny.

Odmítnutí odpovědnosti

Obsah této zprávy odráží pouze názor autora. Evropská komise neodpovídá za jakékoli použití informací, které obsahuje.

1 Úvod

1.1 Místní profil

Zeměpisná oblast působnosti

Zlínský kraj je správní region na úrovni NUTS3, nacházející se v jihovýchodní části Česka, kde sousedí se Slovenskem. Žije zde přibližně 580 000 obyvatel, přičemž hlavním městem je Zlín s populací přesahující 100 000 lidí. Kraj je rozdělen do 13 správních obvodů a 307 obcí, které mají své volené politické zástupce.

Z geografického hlediska spadá Zlínský kraj podle biogeografické klasifikace EEA do kontinentální oblasti, i když jeho jižní část se nachází na hranici s alpskou zónou. Podle Eurostatu více než polovina území leží v horských oblastech. Celkově se jedná o region se střední mírou urbanizace, kde se mísí městská a venkovská zástavba. Krajina je rozmanitá – vedle hornatých a kopcovitých oblastí zahrnuje také úrodné roviny v okolí řeky Moravy.

Cestovní ruch ve Zlínském kraji je převážně zaměřen na domácí návštěvníky. Hlavní turistická sezóna zahrnuje jak letní aktivity, tak zimní rekreaci v horských částech regionu.

Tematický nebo odvětvový rozsah

Podle indexu zranitelnosti Společného výzkumného střediska Evropské komise (JRC) a údajů ESPON Climate Risk jsou celková predikovaná klimatická rizika prostřednictvím scénáře zohledňujícím rostoucí trend velmi vysokých emisí pro Zlínský kraj na **střední úrovni**. Největší obavy vyvolává **vysoké riziko říčních povodní**, které ohrožují infrastrukturu v regionu. Tento problém souvisí především s tokem řeky Moravy a jejích přítoků.

Ostatní klimatická rizika, jako jsou **bleskové povodně, požáry, vlny veder a sucho**, se pohybují na **střední úrovni**. To naznačuje, že region čelí široké škále výzev souvisejících se změnou klimatu, přičemž je zapotřebí řada adaptačních opatření, avšak žádná konkrétní hrozba není extrémně kritická.

Z hlediska největších přírodních katastrof prokazatelně **roste četnost lokálních událostí** (vichřice, bouře, krupobití, atmosférické srážky), což dokladují i klimatické modely, podle kterých má v blízké budoucnosti převážít očekávaná kumulativní hodnota malých škod nad očekávanou hodnotou škod z velkých povodní.

ESPON KLIMATICKÉ RIZIKO, ABSOLUTNÍ EXPOZICE, SCÉNÁŘ VELMI VYSOKÝCH EMISÍ (2070-2100, RCP 8.5)									
Název regionu	Úroveň	Kód regionu	Celkové klimatické riziko	Tepelný stres na obyvatelstvo	Povodně na obyvatelstvu	Povodně na infrastruktuře+	Bleskové povodně v kulturním sektoru	Lesní požár na životní prostředí	Sucho v primárním sektoru
Zlínský kraj	NUTS3	CZ072	Střední riziko	Střední riziko	Střední riziko	Vysoké riziko	Střední riziko	Střední riziko	Střední riziko

Zdroj: ZDROJ: ESPON. Klasifikace NUTS: 2016. Kategorie: Velmi nízká: [1-1,2], nízká: [1,2-1,4], střední: [1,4-1,6], vysoká: [1,6-1,8], velmi vysoká: [1,8-2]

Klíčové demografické a socioekonomické údaje

Hospodářství kraje je významně orientováno na zpracovatelský průmysl, který zaměstnává velkou část obyvatel. Zemědělská půda pokrývá téměř polovinu rozlohy regionu, avšak podíl pracovních míst v zemědělství je relativně nízký. Míra nezaměstnanosti se v posledních letech drží kolem 2 %, což patří k nejnižším hodnotám v rámci Česka, ačkoli průměrné mzdy zde zůstávají pod celorepublikovým průměrem.

Vývoj věkového složení obyvatel je charakterizován zvyšujícím se podílem obyvatel v poproduktivním věku. Přesto je věková struktura z ekonomického hlediska stále příznivá. Průměrný věk obyvatel Zlínského kraje činí 43,6 let.

Ekonomika v kraji byla a je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. V tvorbě hrubého domácího produktu se Zlínský kraj řadí na 9. místo mezi kraji v ČR. Průměrná hodnota HDP na 1 obyvatele kraje dosahuje 524 888 Kč. Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 15,1 % z celkově registrovaných ekonomických subjektů. Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného a dřevozpracujícího.

Zlínský kraj čelí několika klíčovým socioekonomickým výzvám:

1. **Demografické změny:** Kraj se potýká s úbytkem obyvatelstva, zejména v produktivním věku, což může vést k nedostatku pracovních sil a zvýšenému tlaku na sociální služby.
2. **Ekonomická struktura:** Přestože má Zlínský kraj silnou tradici ve zpracovatelském průmyslu, je třeba diverzifikovat ekonomiku a podporovat inovace, aby se zvýšila konkurenceschopnost regionu.
3. **Dopravní infrastruktura:** Nedostatečná dopravní propojenost může omezovat ekonomický rozvoj a mobilitu obyvatel.
4. **Vzdělávání a trh práce:** Je nutné sladit nabídku vzdělávacích programů s potřebami trhu práce a podporovat celoživotní vzdělávání, aby se zvýšila zaměstnatelnost obyvatel v potřebných oborech.
5. **Sociální soudržnost:** Rostoucí rozdíly mezi městskými a venkovskými oblastmi mohou vést k sociálním nerovnostem, které je třeba řešit prostřednictvím cílených sociálních politik.

Tyto výzvy vyžadují komplexní přístup a spolupráci mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem k zajištění udržitelného rozvoje Zlínského kraje.

Koordinační organizace

Projekt Pathways2Resilience (P2R) ve Zlínském kraji je koordinován těmito partnery:

- **Univerzita Palackého v Olomouci**, zastoupená **doc. PhDr. Hanou Marešovou, Ph.D., MBA**, vedoucí Oddělení strategie a kvality - zajišťuje koordinaci prací na projektu. UPOL má na starosti metodologické vedení, výzkumné zázemí a akademický dohled nad participativními procesy a plánováním klimatické odolnosti.
- **ASITIS s.r.o.** je odborným partnerem projektu, který pod vedením **Ing. Štěpána Viziny** garantuje obsahovou kvalitu a zajišťuje technickou podporu v oblasti klimatické adaptace, inovací, participace a využití dat. ASITIS zajišťuje facilitaci procesů a přípravu výstupů strategie klimatické odolnosti.
- **Zlínský kraj**, prostřednictvím **Odboru životního prostředí a zemědělství** pod vedením **Ing. Jany Káčerové**, je řešeným územím a příjemcem výstupů projektu. Kraj aktivně spolupracuje na formulaci strategie a jejím budoucím využití v krajských politikách.

Proces vývoje projektových výstupů

Zlínský kraj se zapojil do evropského projektu **Pathways2Resilience (P2R)** jako jedno ze 100 vybraných území, které usilují o zvýšení své klimatické odolnosti. Zlínský kraj zde vystupuje jako **řešené území a příjemce výstupů**, jimiž jsou hlavně krajská strategie a následný investiční plán v oblasti adaptace na změnu klimatu.

Jedním z prvních výstupů byla účast na **sebehodnocení podle metodiky Resilience Maturity Curve (RMC)**. Tento nástroj pomohl kraji zhodnotit aktuální úroveň připravenosti vůči klimatickým rizikům a identifikovat oblasti, kde je třeba posílit kapacity. Hodnocení probíhalo participativně, za zapojení odborníků z krajského úřadu, zástupců ASITIS a dalších partnerů.

V rámci první fáze tzv. **Regional Resilience Journey (RRJ)** již kraj realizoval několik klíčových kroků. Proběhlo **mapování klíčových komunitních systémů** (např. voda, zdraví, infrastruktura) a jejich vzájemných vazeb prostřednictvím tzv. **klimatických dopadových řetězců (impact chains)**. Zároveň byly identifikovány **klíčové zainteresované strany** napříč veřejnou správou, soukromým sektorem, akademií a občanskou společností. V této souvislosti se kladl důraz i na **zapojení zranitelných skupin obyvatel**. Byly formulovány první **cíle adaptačního plánování**, včetně kvalitativních přínosů jako jsou vztah k místu, kvalita života nebo odolnost komunit.

Výsledky těchto aktivit tvoří základ pro navazující fáze projektu, zejména pro tvorbu **strategie klimatické odolnosti** a návrh konkrétních opatření a projektů, které budou dále rozpracovány v rámci **investičního plánu**, který je hlavním výstupem projektu. Cílem je připravit takový soubor opatření, který bude nejen odborně kvalitní, ale také **proveditelný, financovatelný a s širokou mírou podpory mezi aktéry v regionu**.

1.2 Priority

1.2.1 Místní úroveň

Klíčové hospodářské, environmentální a sociální strategie a politické cíle jsou na lokální úrovni ovlivňovány jak vlastními rozvojovými prioritami obcí, tak nadřazenými krajskými a národními rámci. Obce se přitom čím dál více zaměřují na **integrováný přístup k rozvoji**, který kombinuje **ekonomickou udržitelnost, ochranu prostředí a kvalitu života obyvatel**, a nově i **adaptaci na změnu klimatu**. Níže je přehled hlavních směrů podle tematických oblastí:

Hospodářské strategie a cíle

- **Strategické plány rozvoje obcí a měst** definují rozvoj podnikání, infrastruktury, pracovních příležitostí a služeb.
- Častým cílem je **podpora lokální ekonomiky a zaměstnanosti**, např. rekonstrukce brownfieldů, podpora podnikatelských zón, turistický ruch.
- **Rozvojové koncepce** často řeší modernizaci veřejné infrastruktury, dostupnost služeb a zajištění mobility.
- Některá města začínají zapojovat **inteligentní řešení (SMART)**, např. v dopravě, veřejném osvětlení nebo správě budov.

Environmentální strategie a cíle

Obce čím dál více vytvářejí vlastní **klimatické a adaptační strategie** – buď samostatně, nebo jako součást rozvojových plánů.

Hlavní opatření zahrnují:

- **zvýšení retenční schopnosti území** (vsakovací plochy, zelené střechy, zasakovací pásy),
- **výsadbu a údržbu zeleně**, ochranu před teplem a suchem,
- **hospodaření s dešťovou vodou** a adaptaci veřejného prostoru na extrémní počasí,
- **revitalizaci krajiny a vodních toků**, často ve spolupráci se zemědělci a vodoprávními úřady.

V některých městech vznikají **energetické koncepce** a **projekty komunitní energetiky**, zaměřené na OZE a energetickou soběstačnost.

Sociální strategie a cíle

Lokální strategie často kladou důraz na **zachování kvality života**, zejména ve venkovských oblastech:

- dostupnost škol, školek, zdravotní péče a sociálních služeb,
- podpora bydlení pro mladé rodiny a seniory,
- **zvyšování občanské angažovanosti** a péče o veřejný prostor.

Města realizují **komunitní plány sociálních služeb** nebo **strategie pro rodiny a seniory**, často navázané na krajskou politiku.

Obce rovněž řeší **bezpečnostní strategie a krizové plány**, včetně řešení dopadů extrémních klimatických jevů.

Adaptační strategie a jejich role

Adaptace na změnu klimatu je na místní úrovni **rychle rostoucí agendou**, zejména ve městech jako **Uherské Hradiště, Uherský Brod, Vsetín**, kde již mají zpracovanou adaptační strategii, ale i v dalších městech jako je **Zlín, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm a Valašské Meziříčí**.

Adaptační strategie měst **Uherské Hradiště, Uherský Brod, Vsetín** zahrnují:

- **mapování klimatických rizik** (sucho, přívalové srážky, tepelné ostrovy) a dopadů do jednotlivých sektorů
- **zavádění konkrétních opatření** v územním plánování a veřejných investicích,
- **zapojování veřejnosti** formou pocitových map.

V menších obcích se adaptační opatření často realizují **ad hoc**, ale s rostoucí podporou kraje a dotačních titulů se očekává jejich systematizace.

1.2.2 Regionální úroveň

Klíčové strategie:

- **Strategie rozvoje ZK 2030**
- **Strategie rozvoje chytrého regionu ZK 2030**

- **RIS3 Zlínského kraje**
- Koncepce dopravy, vzdělávání, zdravotnictví, ochrany přírody, vodního hospodářství aj. (přehled viz příložená mapa strategií)

Dopady na krajskou politiku:

- Budou formovány nové investiční priority – např. výstavba a modernizace nemocnic, dopravní infrastruktury, infrastruktury sociálních služeb.
- Důraz na klimatickou odolnost v integrovaném územním plánování – včetně retenčních opatření, dešťové vody, zelené infrastruktury.
- Zavádění SMART systémů a digitálního řízení (např. DTM, eHealth, digitální vzdělávání).
- Vyšší požadavky na participaci, transparentnost a spravedlivou transformaci – zejména u projektů s environmentálním a sociálním dopadem.

1.2.3 Národní úroveň

Klíčové strategie a programy:

- Národní klimaticko-energetický plán (NECP)
- Státní energetická koncepce
- Národní adaptační strategie ČR
- Politika územního rozvoje ČR
- Národní plán obnovy (2021–2026)
- Programové období EU 2021–2027

Dopady na politiku Zlínského kraje:

- Zlínský kraj by měl vytvořit vlastní **adaptační strategii, příp. strategii odolnosti** a aktualizovat **energetickou koncepci**, to vše v souladu s národními politikami.
- Výzvy a podmínky dotačních titulů (NPO, OP TAK, OPŽP) výrazně **určují priority investic**, např. digitalizace, OZE, nemocnice, školství, modrozelená infrastruktura, apod..
- **Koordinace s ústředními orgány** (např. MPO, MŽP, MMR) je nezbytná pro úspěšné schvalování projektů a přípravu investic.
- Podpora obcí prostřednictvím krajských mechanismů by měla **reflektovat priority vyplývající z národní úrovně** – např. dekarbonizace, ochrana vody, energetická soběstačnost, apod.

1.2.4 Globální a evropská úroveň

Klíčové rámce:

- Zelená dohoda pro Evropu (European Green Deal)
- Adaptační strategie EU (EU Adaptation Strategy 2021)

- Mise EU pro adaptaci na změnu klimatu
- Cíle udržitelného rozvoje OSN (Agenda 2030)
- Pařížská dohoda o klimatu

Dopady na politiku Zlínského kraje:

- Nutnost **přizpůsobení krajských strategií požadavkům klimatické neutrality a odolnosti** (např. implementace akčních plánů pro energetiku a klima, tvorba investičních plánů.
- Tlak na **transformaci ekonomiky a energetiky kraje směrem k nízkouhlíkové budoucnosti** – využívání OZE, komunitní energetiky, obnovy budov.
- Posun k **multisektorovému a systémovému řízení** – kraj musí zohledňovat environmentální, sociální a ekonomické aspekty v rozhodování.
- **Přístup k evropskému financování** (např. Horizon, LIFE, operační programy – IROP, OPŽP,...) je podmíněn sladěním s těmito cíli.

1.2.5 Soukromý sektor

Potravinářský závod Orkla Foods Česko a Slovensko, a.s. (značka Hamé) v Babicích implementoval unikátní technologii na recyklaci a rekuperaci vody, která umožňuje ročně ušetřit přes 300 milionů litrů vody, což představuje 75 % původní spotřeby. Systém zahrnuje využití odpadního tepla z horké vody pro předehřev vody potřebné ve výrobě, čímž se ročně ušetří zhruba 5 000 MWh plynu. Investice do projektu činila 85 milionů Kč a byla realizována bez veřejné podpory. Projekt získal ocenění Sustainability Star 2023 za udržitelný přístup k hospodaření s vodou.

Další iniciativy v soukromém sektoru

- **Instalace fotovoltaických systémů:** Některé firmy ve Zlínském kraji investují do solárních panelů na střechách svých provozoven, čímž snižují závislost na tradičních zdrojích energie a přispívají k dekarbonizaci energetiky.
- **Zelené střechy a fasády:** Podniky uvažují o implementaci zelených střech a fasád na svých budovách, což může přispět k ochlazování objektů, zadržování dešťové vody a zlepšení mikroklimatu v okolí.
- **Vsakovací a retenční systémy:** Firmy budují vsakovací plochy a retenční nádrže pro zachytávání dešťové vody, kterou následně využívají pro technické účely, čímž snižují spotřebu pitné vody a odlehčují kanalizační síť.

1.3 Úvahy o odolnosti

Ve Zlínském kraji jsou některé skupiny obyvatel zvláště citlivé na dopady změny klimatu a mohou čelit obtížím při adaptaci:

- **Senioři a osoby se zdravotním postižením:** Tito obyvatelé jsou zranitelnější vůči extrémním teplotám, jako jsou vlny veder, a mohou mít omezený přístup k chladicím zařízením či klimatizaci.
- **Děti:** Mladší populace je citlivější na zdravotní rizika spojená se změnou klimatu, včetně nemocí způsobených horkem nebo zhoršenou kvalitou ovzduší.

- **Obyvatelé venkovských oblastí:** Zejména zemědělci mohou být postiženi suchem, povodněmi či erozí půdy, což ovlivňuje jejich živobytí a ekonomickou stabilitu.
- **Ekonomicky znevýhodněné skupiny:** Lidé s nižšími příjmy mohou mít omezené možnosti investovat do adaptačních opatření, jako je tepelná izolace domů, stínící prvky nebo instalace klimatizace, a jsou tak více vystaveni negativním dopadům změny klimatu.

Těmto skupinám je věnována zvláštní pozornost při plánování a implementaci výstupů projektu, aby byla zajištěna jejich ochrana a podpora v měnících se klimatických podmínkách.

1.4 Cíle odolnosti vůči klimatu

Prohlášení o výzvě

Zlínský kraj čelí **široké škále klimatických rizik**, přičemž **nejzávažnější je riziko říčních povodní**, zejména v souvislosti s tokem řeky Moravy a jejích přítoků. Dalšími hrozbami jsou **bleskové povodně, sucho, vlny veder, požáry a extrémní srážky**, jejichž výskyt a riziko je v současnosti hodnoceno jako **střední**, nicméně roste jejich **četnost a dopad** na obyvatelstvo, infrastrukturu a ekosystémy. Významnou příčinou zranitelnosti je **přetrvávající nedostatečná připravenost infrastruktury, systémů řízení rizik a omezené kapacity pro systémové plánování adaptace**.

Ideální výsledek pak spočívá v tom, že region bude disponovat **strategií a akčním plánem, který na základě podložené analýzy klimatických rizik a zapojení aktérů stanoví prioritní adaptační opatření**, zlepší systémové kapacity a připraví základnu pro dlouhodobé investice do klimatické odolnosti.

Primární cíle adaptace

Následující tabulka shrnuje hlavní cíle adaptace na změnu klimatu ve Zlínském kraji v rámci strategie klimatické odolnosti a investičního plánu. Na prvním místě jsou uvedeny investiční priority v oblasti modrozelené infrastruktury, které představují klíčový nástroj pro dosažení vícenásobných přínosů.

Primární cíl adaptace	Výkonnostní metriky (KPI)	Ekonomické zdůvodnění, přínosy a náklady
Realizace investic do adaptace prostřednictvím modrozelené infrastruktury	- plocha nově vzniklé či revitalizované modrozelené infrastruktury (m²) - objem zadržené dešťové vody (m³)	Vícenásobné přínosy: zadržení vody, zmírnění tepelných ostrovů, snížení povodňových škod, zvýšení hodnoty nemovitostí, zlepšení zdraví a kvality života. Náklady nižší než náklady reaktivní.
Snížení zranitelnosti infrastruktury vůči povodním a extrémním srážkám	- počet chráněných objektů - délka chráněných komunikací (km)	Prevence škod, ochrana majetku a kritické infrastruktury, snížení nákladů na havarijní opatření.
Zvýšení dostupnosti a využití klimatických dat pro plánování a rozhodování	- počet strategií/plánů využívajících klimatické scénáře - aktualizace map ohrožení	Snížení rizika špatných rozhodnutí, zvýšení účinnosti veřejných výdajů, lepší prostorová a investiční prioritizace.
Zvýšení připravenosti zdravotních a sociálních služeb na extrémní teploty a sucho	- počet zařízení s implementovanými adaptačními	Ochrana zdraví ohrožených skupin, snížení zátěže

Primární cíl adaptace	Výkonnostní metriky (KPI)	Ekonomické zdůvodnění, přínosy a náklady
	opatřeními - přijaté krizové plány	zdravotního systému, úspory v sociálních službách.
Posílení krizového managementu a prevence klimatických rizik	- počet zpracovaných plánů krizové připravenosti - dostupnost a funkčnost varovných systémů - počet realizovaných preventivních opatření	Zvýšení schopnosti rychlé reakce a minimalizace ztrát při extrémních událostech. Snížení škod díky prevenci a připravenosti přináší vysoký poměr nákladů a přínosů.

zdroj: vlastní zpracování na základě jednotlivých kroků RRJ

Sekundární cíle odolnosti

Následující tabulka shrnuje sekundární cíle Zlínského kraje v oblasti klimatické odolnosti, zaměřené na budování kapacit, zlepšení řízení adaptace a systémový rozvoj institucí a stakeholderů. Cíle podporují dlouhodobou udržitelnost a efektivitu strategie.

Sekundární cíl odolnosti	Výkonnostní metriky (KPI)	Ekonomické zdůvodnění, přínosy a náklady
Zvýšení institucionální kapacity pro řízení adaptace	- počet proškolených pracovníků veřejné správy - počet vytvořených metodik a interních procesů	Silnější veřejná správa zvyšuje efektivitu implementace, snižuje náklady na externí experty a umožňuje flexibilní řízení adaptace.
Zavedení integrovaného systému správy klimatických rizik	- pravidelně aktualizovaná strategie adaptace/odolnosti - počet sektorově integrovaných plánů	Lepší koordinace mezi sektory, odstranění duplicitních výdajů, vyšší šance na získání financí z EU a národních zdrojů.
Podpora meziobecní spolupráce a sdílení osvědčených postupů	- počet aktivních meziobecních iniciativ - počet sdílených projektů	Úspora nákladů, přenos znalostí, efektivní implementace v menších obcích bez kapacit.
Zavedení systémů pro monitoring, evaluaci a učení (MEL)	- existence monitorovacího rámce - počet hodnotících zpráv - počet aktualizovaných opatření na základě hodnocení	Zajištění zpětné vazby, optimalizace investic, vyšší důvěryhodnost vůči donorům a veřejnosti.
Zvýšení angažovanosti stakeholderů a participace obyvatel	- počet participativních aktivit - míra zapojení veřejnosti a soukromého sektoru	Vyšší legitimita a přijetí opatření, větší udržitelnost a soulad s místními potřebami.
Revize krajských finančních nástrojů a posílení investic do oblasti adaptace	- existence přehledu stávajících nástrojů a schémat podpory - objem nově vyčleněných prostředků na adaptační opatření - počet podpořených projektů	Zajištění dlouhodobého financování adaptačních opatření, zefektivnění využití veřejných prostředků, lepší příprava regionu na čerpání z vnějších zdrojů (např. EU, SFŽP).

zdroj: vlastní zpracování na základě jednotlivých kroků RRJ

1.5 Plánované investice

Následující tabulka indikuje integrovaný, ale neúplný přehled hlavních investičních záměrů, jejichž investiční náklady jsou předpokládány na více než 20 mil. Kč na území Zlínského kraje rozdělený dle tematických oblastí. Každý projekt je doplněn stručným popisem a identifikací relevantní možné adaptační složky vůči změně klimatu.

Oblast	Projekt	Popis	Potenciální adaptační složka
Školství	VOŠPS a SPgŠ Kroměříž - rekonstrukce střechy	Oprava a zateplení střechy školy	Snížení tepelných ztrát, příprava na vlny veder
Školství	Gymnázium a JŠ Zlín - rekonstrukce tělocvičny	Rekonstrukce tělocvičny a spojovacího krčku	Energetická účinnost, příprava na extrémní počasí
Školství	Gymnázium Valašské Klobouky	Spojovací krček, kuchyně a jídelna	Zlepšení odvětrání, tepelný komfort
Školství	ISŠ Valašské Meziříčí	Rekonstrukce šaten a vstupní haly školy	Energetická úspora, zlepšení mikroklimatu
Školství	ZUŠ Zlín - rekonstrukce budovy výtvarného oboru	Rekonstrukce interiéru	Zlepšení světelných a tepelných podmínek
Školství	Rekonstrukce majetku ZK (SŠ hotelová Kroměříž)	Rekonstrukce SŠ v roce 2026	Energetická účinnost, adaptace budov
Školství	SŠ hotelová a služeb Kroměříž - Pionýrská louka	Nové učební prostory	Zeleň, vodní retence, stínění
Školství	SPŠP - COP Zlín	Rekonstrukce domova mládeže 2.-4. etapa	Snížení energetické náročnosti
Kultura	MKM - Tvrz Rymice	Rekonstrukce objektu	Odvodnění, ochrana před vlhkostí
Zdravotnictví	KMN - zařízení vjezdu a garáže ZZS	Výstavba garáží a zajištění vjezdu	Zajištění provozu při extrémních počasí
Zdravotnictví	KMN - Dostavba jižního křídla	Projektová příprava	Zlepšení odolnosti budovy
Zdravotnictví	KMN - rekonstrukce západního křídla	Projektová příprava	Energetická efektivita, chlazení
Zdravotnictví	KMN - severní přístavba (Urgent)	Nový urgentní příjem	Odolnost zdravotní péče vůči extrémům
Zdravotnictví	KMN - Modernizace nemocnice	Komplexní modernizace	Chlazení, energetická účinnost
Zdravotnictví	VSN - Centrální objekt 1	Projektová příprava	Odolnost infrastruktury nemocnice
Zdravotnictví	VSN - budova B1	Projektová dokumentace (urgent, oční)	Tepelný komfort, dostupnost péče
Zdravotnictví	VSN - budova G	Přístavba vertikály	Zlepšení logistiky při extrémních
Zdravotnictví	VSN - modernizace areálu	Modernizace areálu nemocnice	Energetická účinnost
Zdravotnictví	UHN - rekonstrukce objektu 11	Rekonstrukce objektu	Odolnost vůči extrémům počasí
Zdravotnictví	KNTB - nový polyblok urgentní medicíny	Výstavba urgentního příjmu	Odolnost zdravotní péče vůči extrémům
Sociální služby	SSL Vsetín - DS Hovězí	Nový domov pro seniory	Zeleň, chlazení, příprava na vlny veder
Sociální služby	SSL UH - DS Uherské Hradiště	Nový domov v areálu UHN	Zeleň, odolnost vůči teple
Sociální služby	SSL UH - Velehrad-Buchlovská	Přestavba na DZR pro seniory	Zeleň, stínění, příprava na vlny veder
Sociální služby	DS Zlín	Provoz domova pro seniory	Stínění, vegetace
Sociální služby	DS Lukov	PBŘ, protipožární opatření	Bezpečnost, ochrana objektu
Sociální služby	DS Burešov	Rekonstrukce kuchyně	Energetická účinnost, chlazení
Sociální služby	SSL Vsetín - DS Rožnov	Rekonstrukce prádelny	Úspora vody a energií
Sociální služby	SSL UH - DZP Velehrad Vincentinum	Protipožární opatření	Ochrana objektu
Sociální služby	SSL Vsetín - DS Rožnov	PBŘ, stavební úpravy	Odolnost objektu, bezpečnost
Doprava	Silnice II/494 Vrbětice-Slavičín	Rekonstrukce silnice	Odvodnění, stabilizace svahů
Doprava	Silnice III/43346, 43349 Litenčice	Rekonstrukce komunikace	Povrchové úpravy odolné vedru
Doprava	Silnice III/48713 Velké Karlovice	Rekonstrukce mostu	Odolnost vůči povodním
Doprava	Silnice II/492 Luhačovice	Stabilizace sesuvu u ČOV	Ochrana infrastruktury
Doprava	Silnice II/150 Loučka	Oprava opěrných zdí	Stabilita svahů při deštích
Doprava	Silnice II/490 Zlín	Přivaděč	Klimaticky prověřená stavba
Doprava	Silnice II/490 Uherský Brod	Obchvat	Odlehčení dopravy, redukce emisí
Doprava	Silnice III/4349 Chropyně	Obchvat	Zlepšení plynulosti dopravy
Doprava	Klíčové stavby - obchvat Zlín	Obchvat Zlína	Zlepšení kvality ovzduší
Školství	VOŠPS a SPgŠ Kroměříž - rekonstrukce střechy	Oprava a zateplení střechy školy	Snížení tepelných ztrát, příprava na vlny veder
Vodní hospodářství	VD Vlachovice	Vodní dílo pro zásobování vodou	Klíčová adaptační infrastruktura
Vodohospodářská infrastruktura	Rozšíření kanalizační sítě v obcích	Výstavba nebo modernizace kanalizace	Zachycení přívalových dešťů

Oblast	Projekt	Popis	Potenciální adaptační složka
Vodohospodářská infrastruktura	Rekonstrukce dešťové kanalizace Zlín a Uh. Hradiště	Zvýšení kapacity	Ochrana zástavby před povodněmi
Vodohospodářská infrastruktura	Modernizace ČOV ve Vsetíně a Otrokovicích	Zvýšení účinnosti	Zvládnutí výkyvů v množství vody
Vodohospodářská infrastruktura	Budování retenčních a vsakovacích nádrží	Zadržování dešťové vody	Snížení zatížení kanalizací

zdroj: vlastní zpracování na základě jednotlivých kroků RRJ

1.6 Ekonomické zdůvodnění

Zvýšení efektivity veřejných výdajů

- **Adaptační opatření snižují náklady** na budoucí havárie, výpadky služeb a škody (např. povodně, přehřátí budov, ztráty v dopravní infrastruktuře).
- **Prevence je ekonomicky výhodnější než následné řešení škod** – poměr nákladů na adaptaci vs. škod může být 1 : 4 až 1 : 10.

Zajištění kontinuity a kvality veřejných služeb

- Např. **zdravotnictví, sociální péče a školství** musí fungovat i při extrémních počasí (vlna veder, blackout, přerušení dopravy).
- Investice do odolnosti zajišťují **dlouhodobou použitelnost a funkčnost infrastruktury**, která by jinak mohla být ztrátová.

Podpora rozvoje trhu a podnikání

- Vytváření **zelených pracovních míst** v oblasti výstavby, údržby a technologických inovací pro adaptaci.
- Zajištění **spolehlivého zásobování vodou, energií a dopravní obslužnosti** je klíčové pro konkurenceschopnost místních firem.

Sociální a etické důvody

- **Zranitelné skupiny** (senioři, děti, nízkopříjmové domácnosti) jsou extrémním jevům vystaveny nejvíce, ale mají nejmenší schopnost se přizpůsobit.
- Zlepšování veřejných prostor, zeleně a mikroklimatu přispívá ke **zdraví a kvalitě života celé populace**, což má **dlouhodobý ekonomický přínos** (nižší nemocnost, vyšší produktivita).

Zajištění přístupu k financím a splnění podmínek EU

- Zlínský kraj může čerpat **prostředky z evropských fondů (IROP, OPŽP, Modernizační fond, Nástroj pro oživení a odolnost)** pouze v případě, že projekty **respektují zásadu DNSH** a integrují adaptaci.
- Region, který **nezohlední klimatická rizika**, riskuje, že bude muset **vracet dotace nebo čelit neefektivní investici** (tzv. maladaptace).

1.6.1 Rozsah adaptačního deficitu

Adaptační deficit označuje **mezeru mezi úrovní aktuální připravenosti a potřebnou úrovní odolnosti** vůči změně klimatu.

Ve Zlínském kraji se adaptační deficit projevuje např.:

Oblast	Projevy deficitu
Vodní hospodářství	Nedostatečná retenční a zasakovací opatření v urbanizovaných územích; vysoké riziko přívalových srážek a sucha
Veřejné budovy a veřejná prostranství	Přehřívání škol, nemocnic a domovů pro seniory včetně přilehlých ploch; absence stínění, zelených střech, klimatizace
Doprava	Kritická infrastruktura není dimenzována na extrémní srážky, sesuvy, ani přehřátí
Systémové řízení	Neexistuje plně integrovaný systém klimatického plánování napříč sektory a úrovněmi

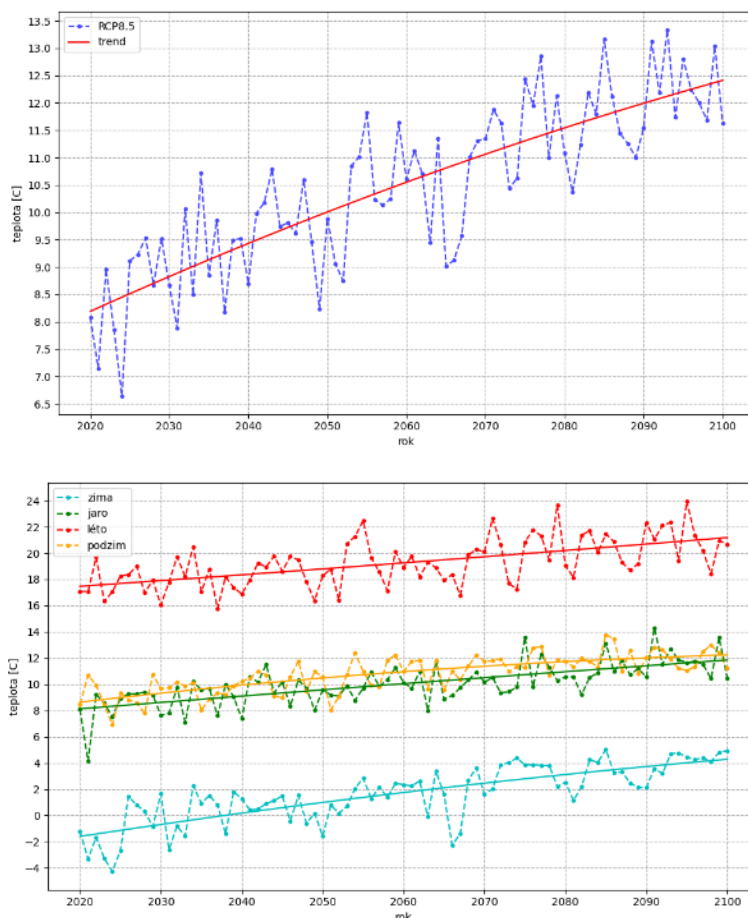
zdroj: vlastní zpracování na základě jednotlivých kroků RRJ

2 Klimatická rizika

2.1 Obecný klimatický profil regionu

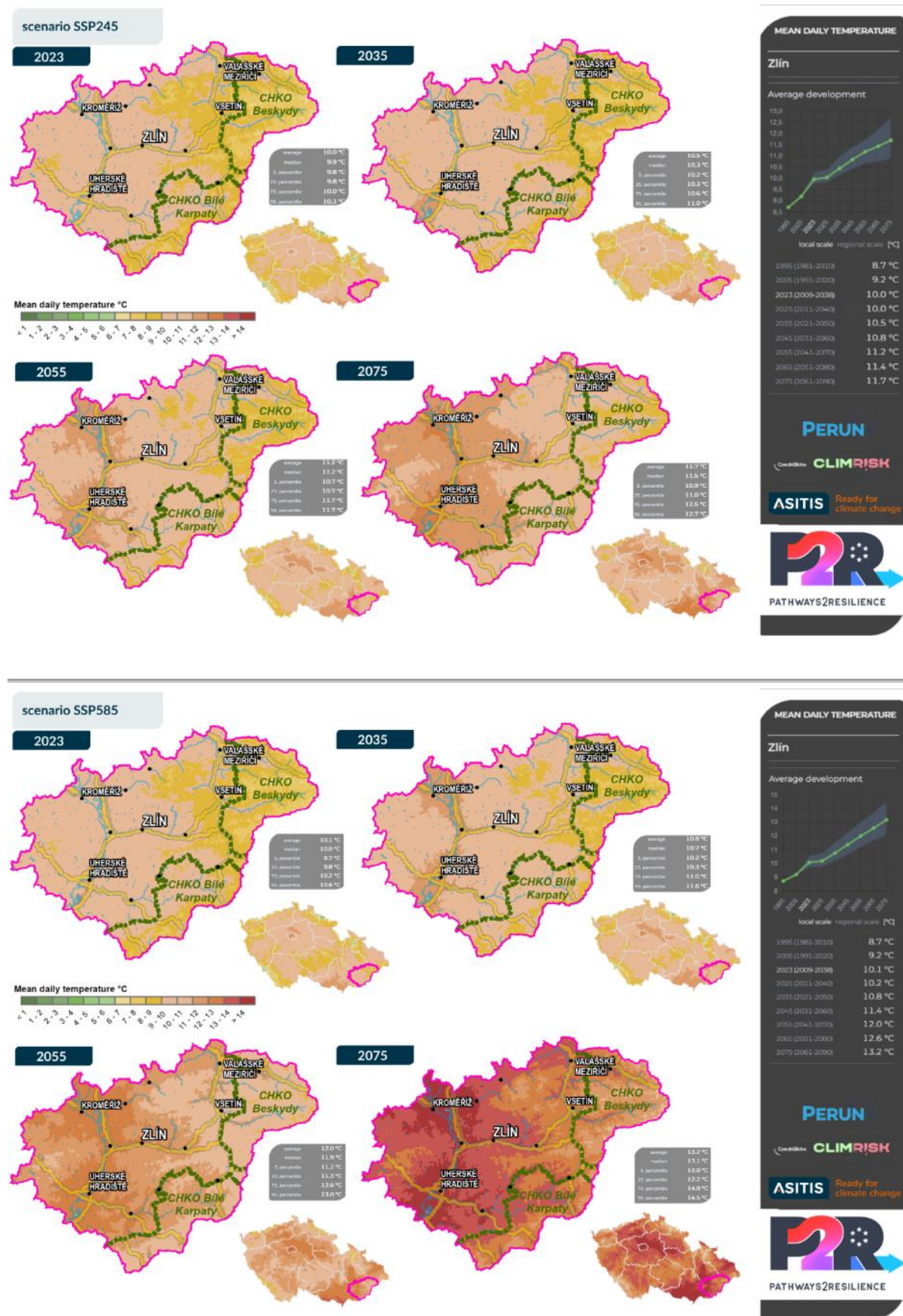
Zlínský kraj se nachází ve východní části České republiky, v oblasti s rozmanitou krajinou, která zahrnuje jak nížiny podél řeky Moravy, tak kopcovité a horské oblasti v severní a východní části regionu (Hostýnské vrchy, Javorníky, Bílé Karpaty). Díky této geografické různorodosti se zde klimatické podmínky liší podle nadmořské výšky, ale celkově lze kraj charakterizovat jako mírně teplý s vlhkým klimatem a významným sezónním kolísáním teplot a srážek.

- **Průměrné teploty**
 - **Roční průměrná teplota** v nížinných oblastech podél Moravy (Uherské Hradiště, Kroměříž) se pohybuje kolem **8–9 °C**, zatímco ve vyšších nadmořských výškách (Hostýnské vrchy, Bílé Karpaty) klesá na **4–6 °C**. V následujících dekádách se očekává nárůst na **11–13 °C**:
 - **Léto** (červen–srpen) bývá poměrně teplé, s průměrnými denními teplotami **18–20 °C** v nížinách, ale mohou se vyskytovat i **vlny veder s teplotami přesahujícími 35 °C**.
 - **Zima** (prosinec–únor) je chladná, v nížinách s průměrnými teplotami **–1 až –3 °C**, ve vyšších polohách může být průměr i **–5 °C**. V horských oblastech dochází k **delšímu setrvání sněhové pokrývky**, zatímco v nížinách jsou zimy stále častěji mírnější.

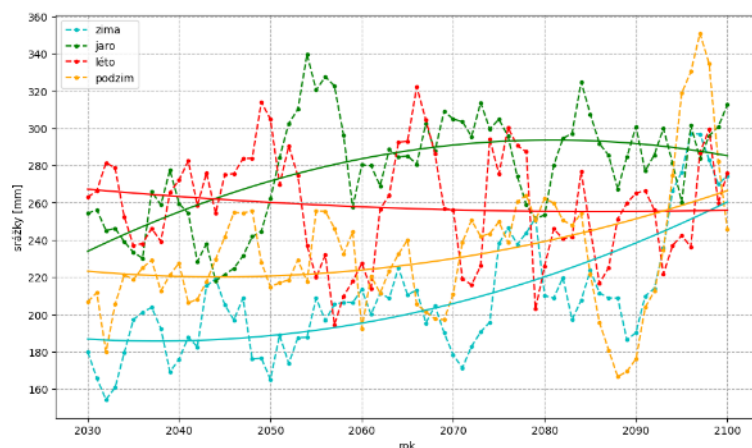
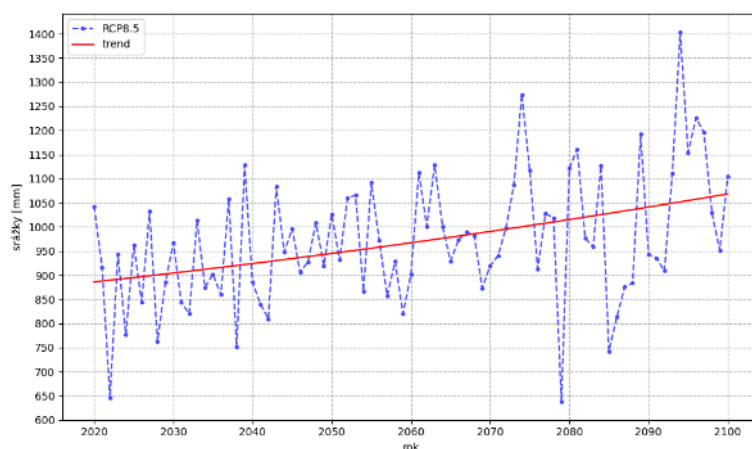
zdroj: vlastní zpracování na základě EURO-CORDEX (model MPI ESM LR SMHI RCA4, scénář RCP 8.5)

Predikovaný vývoj průměrných teplot:

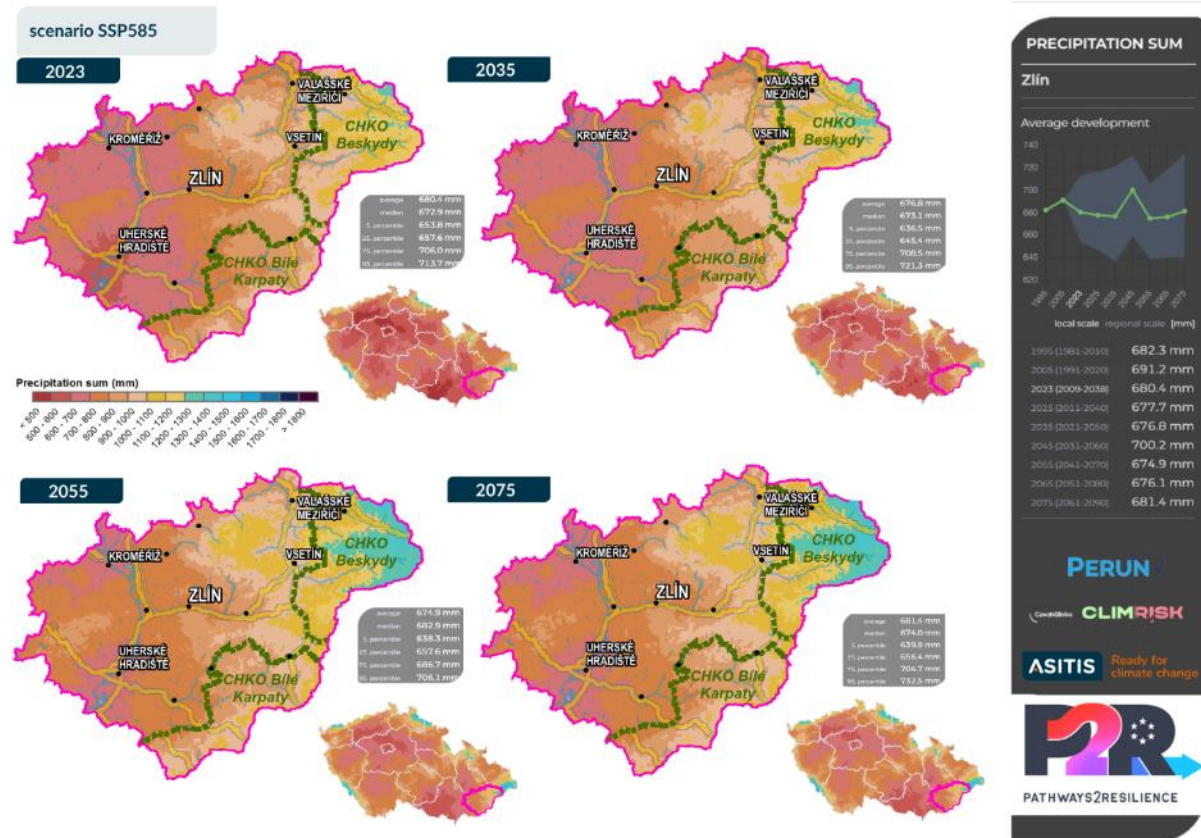
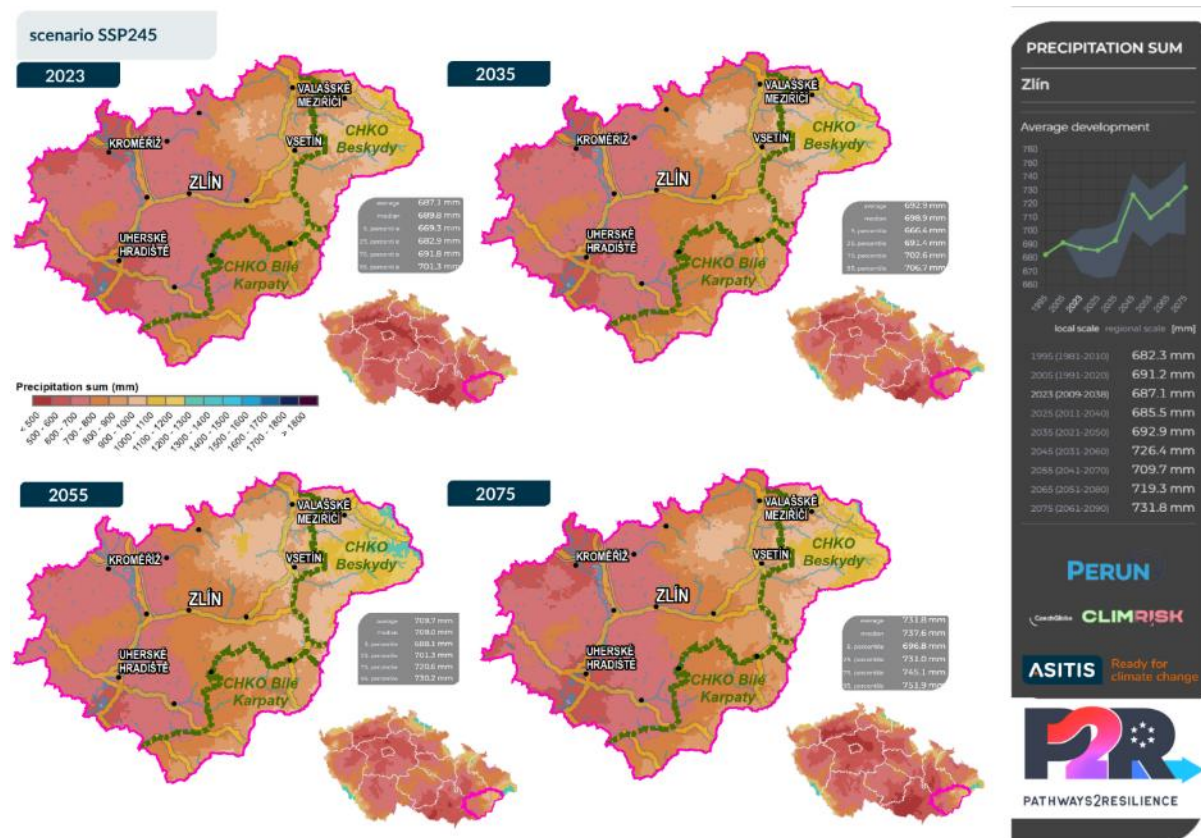
• Srážkové poměry

- Průměrný roční úhrn srážek se pohybuje mezi **600–700 mm** v nížinách a až **1200 mm** ve vyšších polohách.
- Nejvíce srážek spadne v **letních měsících**, často v podobě **přívalových dešťů a bouřek**.
- **Srážkový deficit** v posledních letech vede k **zvýšenému riziku sucha**, zejména v níže položených oblastech v okolí řeky Moravy.
- **Zimní srážky** jsou proměnlivé – ve vyšších polohách často **ve formě sněhu**, zatímco v nížinách převažují **dešťové srážky a oblevy**.

zdroj: vlastní zpracování na základě EURO-CORDEX (model MPI ESM LR SMHI RCA4, scénář RCP 8.5)

Predikovaný vývoj srážkových úhrnů:

Podle kvantitativní analýzy klimatických rizik jsou nejvýznamnějšími hrozbami pro Zlínský kraj **říční povodně, tepelný stres, lesní požáry, sucho a extrémní projevy počasí spojené s konvektivními bouřemi**. Každé z těchto rizik bude v budoucnu vyžadovat specifická adaptační opatření, přičemž největší obavy vzbuzují opakující se povodně.

1. Říční povodně

Řeka Morava a její přítoky tvoří rozsáhlé povodí, které pokrývá velkou část jihovýchodní Moravy a zasahuje i oblasti na Slovensku. Kvůli častým epizodám nadměrného zvýšení hladiny vody v řece a jejích přítocích patří **povodně k nejvážnějším environmentálním hrozbám** v regionu. Nejničivější povodně postihly oblast v roce **1997**, kdy **25 000 obyvatel** muselo opustit své domovy a ukázalo se, že tehdejší protipovodňová opatření byla zcela nedostatečná. I přes rozsáhlé investice do protipovodňových staveb a úprav koryt řek zůstává riziko vysoké, zejména při intenzivních srážkách a jarním tání.

2. Tepelný stres pro obyvatele a ekonomiku

Podle údajů ESPON je tepelný stres ve Zlínském kraji klasifikován jako **střední**, avšak jeho hodnota se blíží prahu vysokého klimatického rizika. Očekává se, že do konce století se průměrná letní teplota zvýší až o **4 °C** a zimní o **2,8 °C** ve srovnání s obdobím 1961–1990. Aktuální měření ukazují, že **oteplování v Česku v období 2000–2020 probíhalo dvakrát rychleji než světový průměr**. Dlouhotrvající vlny veder mohou mít vážné dopady na **zdraví obyvatel**, zejména **seniorů, dětí a osob se zdravotními problémy**, a zároveň mohou narušit **chod ekonomiky**, například vyššími náklady na chlazení budov či poklesem produktivity práce.

3. Sucho a jeho dopady

Sucho je stále častějším problémem, zejména v letních měsících. **Změny srážkových vzorců a vyšší průměrné teploty** vedou ke **zrychlenému odpařování vody z půdy i vodních toků**, což ovlivňuje **zemědělství, vodní zdroje a biodiverzitu**. Dlouhodobý trend ukazuje, že **zásoby podzemních vod se v některých částech regionu zmenšují**, což zvyšuje riziko problémů s **zásobováním pitnou vodou** v suchých obdobích. Nejvíce postiženými oblastmi jsou **nížiny a úrodné oblasti podél řeky Moravy**, kde je závislost na vodních zdrojích nejvyšší.

4. Lesní požáry a jejich dopady

Podle dat ESPON patří **riziko lesních požárů** mezi tři největší klimatická ohrožení pro Zlínský kraj. Hlavní část prostředků na hašení požárů je v Česku spravována na krajské úrovni, přičemž jejich výskyt se **výrazně mění v závislosti na teplotách a srážkách**. Mezi **roky s nejvyšším počtem požárů v přírodním prostředí** patří **1998, 2003, 2011, 2012, 2015 a 2018**. Přestože Zlínský kraj aktuálně nepatří mezi oblasti s nejvyšší četností lesních požárů v Česku, **rostoucí teploty a delší období sucha mohou riziko v budoucnu zvýšit**.

5. Extrémní projevy počasí – bouře, vichřice, krupobití

S rostoucími teplotami se zvyšuje **četnost a intenzita konvektivních bouří**, které přinášejí **silné větry, vichřice, orkány, intenzivní srážky a krupobití**. Zlínský kraj je k těmto jevům náchylný, především v letních měsících. **Silné bouře mohou způsobovat:**

- **Škody na infrastruktuře** (poškození střech, elektrických vedení, dopravní infrastruktury),
- **Ztráty v zemědělství** (zničené plodiny při krupobití a dlouhotrvajícím suchu),
- **Riziko výpadků elektrické energie** (především kvůli pádu stromů na vedení),
- **Nebezpečí pro obyvatele** (zvýšené riziko úrazů při vichřicích a silných bouřích).

V posledních letech byly bouře v regionu stále častější a způsobily **významné škody na majetku i krajině**.

Zlínský kraj se v následujících desetiletích bude muset vypořádat s **povodněmi, vlnami veder, suchem, lesními požáry a extrémními projevy počasí**. Všechny tyto faktory budou ovlivňovat jak **obyvatelstvo**, tak **infrastrukturu, zemědělství a životní prostředí**. Adaptace na změnu klimatu proto vyžaduje **komplexní přístup** zahrnující **protipovodňovou ochranu, opatření ke zmírnění tepelného stresu, zajištění dostatku vody, posílení požární prevence a lepší připravenost na extrémní projevy počasí**.

2.2 Dopad minulých nebo probíhajících klimatických událostí

Klimatické riziko	Konkrétní událost	Načasování a doba trvání	Zeměpisný rozsah	Související dopad	Přijatá opatření	Odhad škod ve Zlínském kraji v cenách roku 2024
Říční povodně	Povodně 1997 - Morava,	červenec 1997,	řeka Morava a přítoky (Dřevnice, Olšava, Bečva)	Škody na infrastruktuře, evakuace obyvatel	Výstavba protipovodňových opatření, retenční nádrže	7,8 mld. Kč
	Povodně 2024 - Jesenicko, Severní Morava, Morava	září 2024				2,4 mld. Kč
	Povodně 2010	2 vlny - květen a červen 2010				1,45 mld. Kč
Bleskové povodně	Bleskové povodně 2009	červen 2009	okres Vsetín, povodí Rožnovské Bečvy a podhůří Bílých Karpat	Intenzivní srážky vedly k rychlému vzestupu hladin menších toků, což způsobilo rozlivy mimo koryta a následné škody na majetku, dopravní a vodohospodářské infrastruktury	Zlepšení odvodňovacích systémů, varovné systémy, retence vody v krajině	stovky mil. Kč
	Bleskové povodně 2010	květen - červen 2010	povodí Rožnovské Bečvy			přes 1 mld. Kč
	Bleskové povodně 2011	červen 2011	oblast Vizovicka a Bystřice pod Hostýnem.			stovky mil. Kč
	Bleskové povodně 2024	červen 2024	Fryšták a Racková na Zlínsku			desítky mil. Kč
			Valašské Klobouky			jednotky mil. Kč
Vlny veder	Vlna veder 2015	srpen 2015, trvání přibližně 10 dní	celý Zlínský kraj, především městské oblasti, nížiny podél Moravy	Zvýšená úmrtnost, zdravotní komplikace u citlivých skupin, přetížení zdravotnických zařízení, teploty přesahující 33 °C, zvýšené riziko požárů a také snížení produktivity práce	Výstrahy pro obyvatele, zřizování chladičích center, distribuce vody, budování prvků MZI - chlazení měst, varování před ponecháváním dětí a zvířat v autech, doporučení omezení fyzické aktivity	desítky mil. Kč
	Vlna veder 2024	srpen 2024, trvání přibližně 7 dní				jednotky mil. Kč
Sucho	Sucho 2015	jaro až podzim 2015	celý Zlínský kraj, ale primárně zemědělské oblasti, nížiny	Výrazný pokles zemědělské produkce, snížení hladin podzemních vod, zvýšené riziko požárů	Zavedení úsporných opatření ve spotřebě vody, podpora zemědělců postižených suchem	stovky mil. Kč
	Sucho 2018	jaro až podzim 2018		Pokles zemědělských výnosů, omezení vodních zdrojů, negativní vliv na lesní porosty	Omezení odběru vody, finanční podpora pro postižené sektory	stovky mil. Kč

Klimatické riziko	Konkrétní událost	Načasování a doba trvání	Zeměpisný rozsah	Související dopad	Přijatá opatření	Odhad škod ve Zlínském kraji v cenách roku 2024
	Sucho 2019	jaro až podzim 2019		Pokračující pokles zemědělské produkce, snížení hladin vodních toků, zhoršení kvality půdy	Realizace projektů na zadržování vody v krajině, podpora efektivního hospodaření s vodou	stovky mil. Kč
Silné bouře a vítr	Bouře mimo tornáda (krupobití, bleskové povodně...),	červen - červenec 2021	celý region, zejména kopcovité oblasti	Pády stromů, zaplavení silnic a zvýšení hladin toků - škody na majetku, narušení dopravy a dodávek energie.	Zpevňování infrastruktury, monitoring počasí, obnova dodávek energií	stovky mil. Kč
	Série událostí (bouře, krupobití, lokální povodně)	květen - červen 2016				
		červen - červenec 2024				
	Orkán Herwart	říjen 2017				
Lesní požáry	Požár u Lukovečku	červenec 22	Lesní oblasti, zejména Hostýnské vrchy a Bílé Karpaty, konkrétní požár - Lesní porost mezi obcemi Lukoveček a Přílepy na Zlínsku	Poškození ekosystémů, riziko pro obyvatele	Prevence vzniku požárů, včasná detekce a zásahy hasičů	jednotky mil. Kč

zdroj: vlastní zpracování na základě dat z webu, médií, sociálních sítí a expertního odhadu

2.3 Hodnocení klimatických rizik

Míra dopadu klimatických jevů na jednotlivé sektory byla vyhodnocena ve 2 krocích.

1. Nejprve byly zprůměrovány hodnoty dopadu klimatických jevů podle jednotlivých oblastí, které definuje tabulka IPCC a na úrovni celých sektorů byla stanovena míra dopadu vůči danému klimatickému jevu. Těmto sektorům byly přiřazeny i odpovídající klíčové KCS z P2R:

Sektory		Míra dopadu (V - vysoká, S - střední, N - nízká)								
P2R (KCS)	IPCC	Extrémní teplo	Studená období	Říční povodeň	Silné srážky a přívalové povodně	Sesuv a eroze	Hydrologické sucho	Požáry	Silná větrná bouře	Silné sněžení a ledová bouře
Přírodě blízká řešení pro podporu ekosystémů	Suchozemské a sladkovodní ekosystémy	V	S	S	S	N	N	V	S	S
Hospodaření s vodou	Voda	N	-	S	S	N	S	N	-	N
Využívání půdy a potravinové systémy	Potraviny a další ekosystémové produkty	V	S	V	S	N	S	S	S	S
Ochrana kritické infrastruktury	Města, obce a klíčová infrastruktura	V	S	V	V	S	S	N	V	V
Zdraví a lidská pohoda	Zdraví, blahobyt a společnost	V	S	N	N	N	S	S	N	S
Místní ekonomické systémy	Chudoba, obživa a udržitelný rozvoj	N	N	V	S	N	N	S	N	N

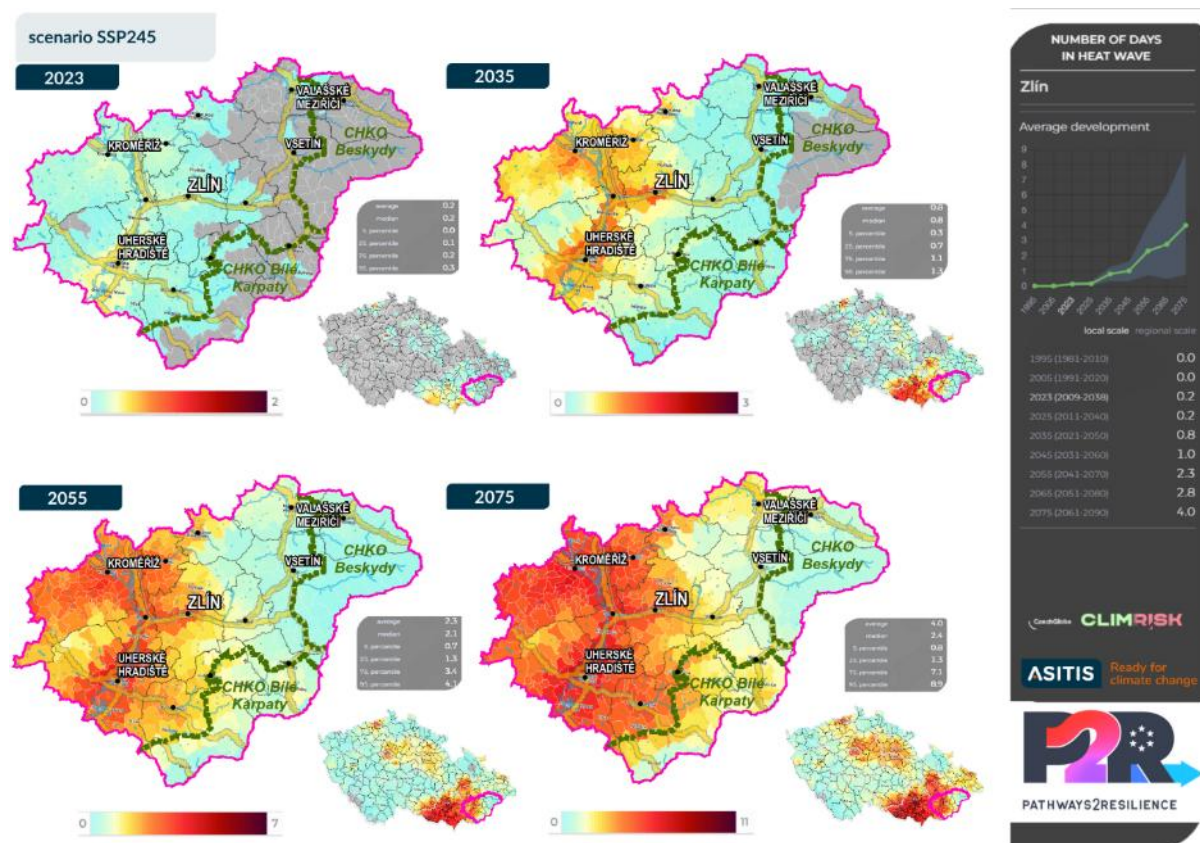
zdroj: vlastní zpracování na základě dat z IPCC a jednotlivých KCS z RRR (P2R)

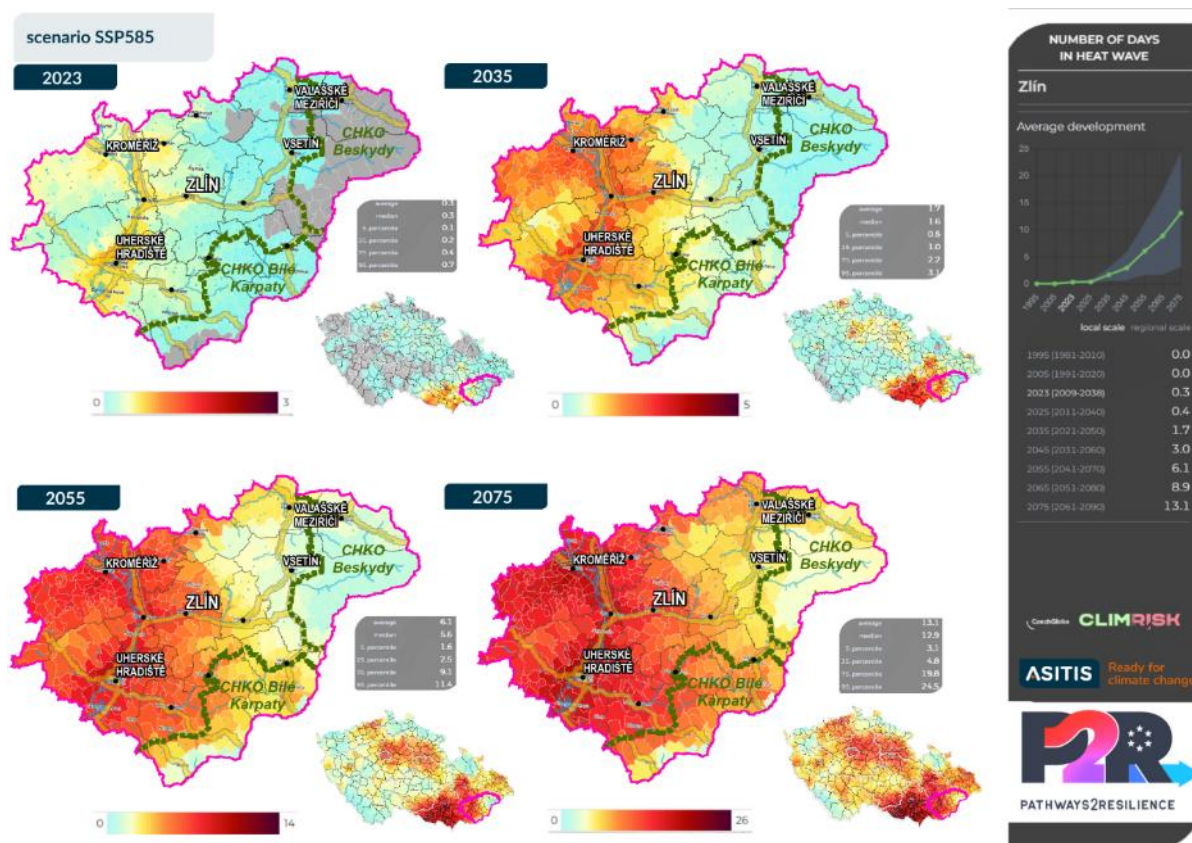
2. Pro klimatické jevy s největšími dopady byla hledána míra rizika a časová a prostorová variabilita na základě dostupných dat (CLIM RISK, PERUN, atd.):

2.3.1 Extrémní teplo

- Nárůst extrémů vedoucích k delším a intenzivnějším **vlnám veder**:
 - **Počet dní v horké vlně** – ta je definovaná jako minimálně 3 po sobě jdoucí dny s maximální denní teplotou $\geq 30^{\circ}\text{C}$, kdy alespoň jednou je překročeno 35°C a minimální teplota neklesne i pod 20°C . Tyto dny jsou rizikem pro lidské zdraví (výrazně narůstá riziko kardiovaskulárních incidentů), ale také pro přírodu, jelikož dochází k vyššímu výparu. To má za následek tendenci k suchu či častějším přírodním požárům. Proto tento index lze použít pro hodnocení rizika suchem, požárů a hlavně dopadů na lidské zdraví.
- Nejohroženějšími skupinami jsou **senioři, děti a osoby se zdravotními potížemi**, zejména ve městech, kde vznikají **městské tepelné ostrovy**.

Predikovaný vývoj počtu dní v horké vlně:

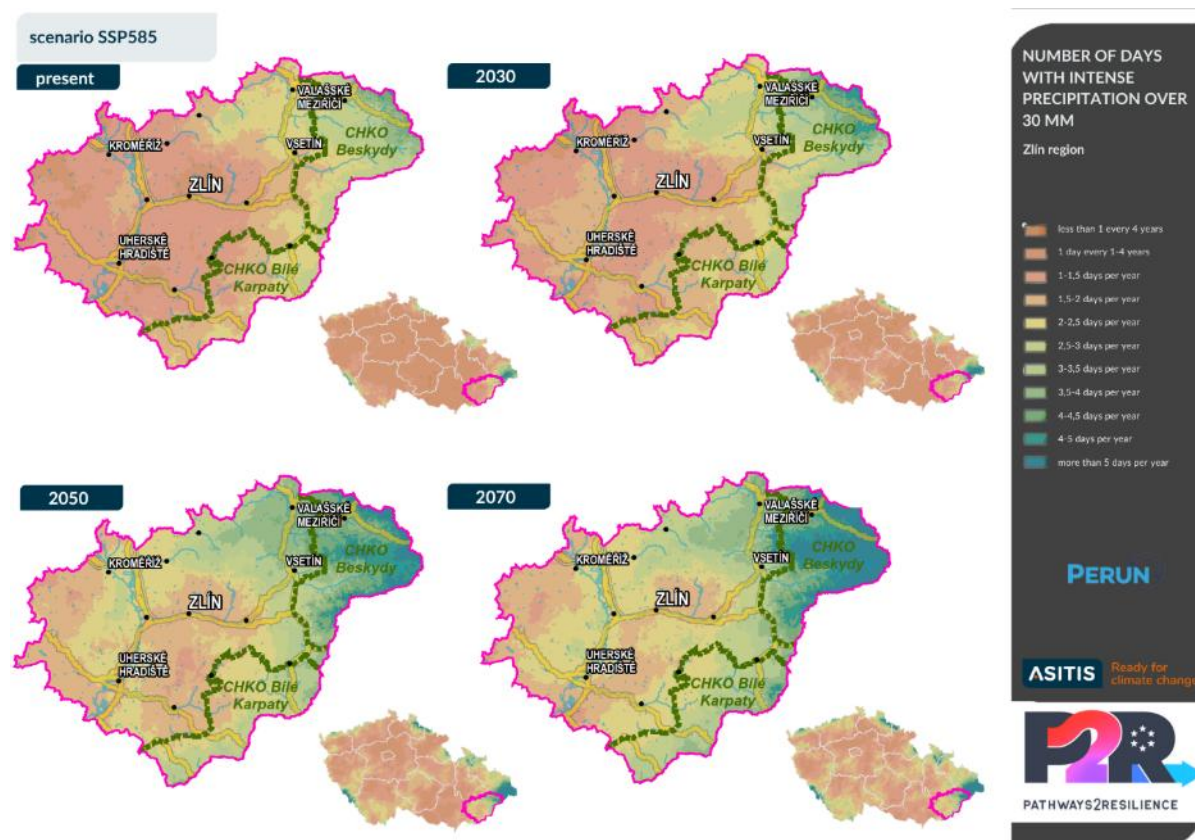

2.3.2 Silné srážky a přívalová povodeň

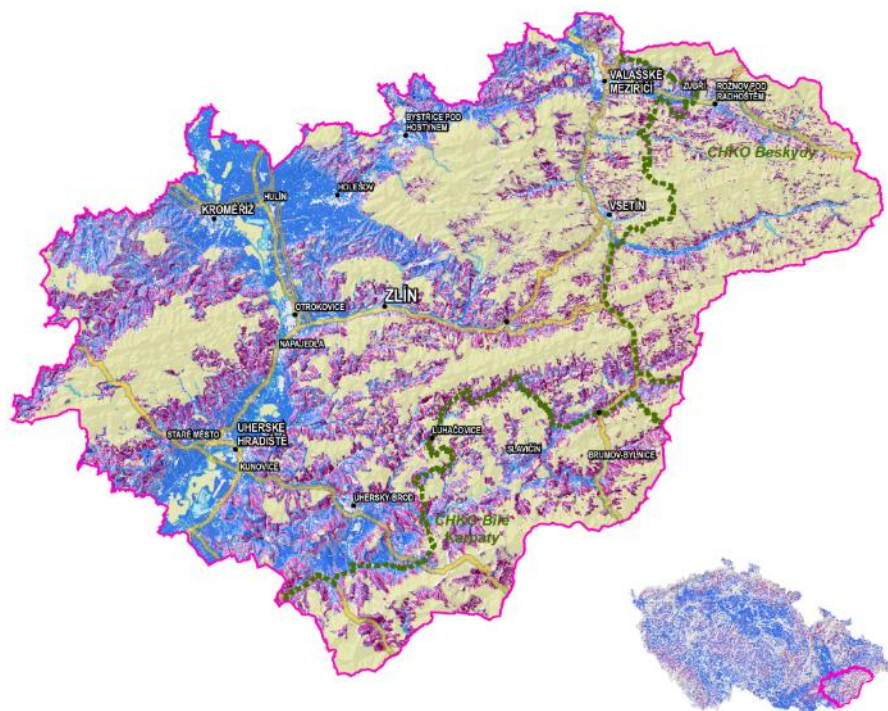
- Počet dní s intenzivní srážkou nad 30 mm:
 - Počet dní s intenzivní srážkou nad 30 mm je důležitým ukazatelem hydrometeorologického extrému, který může významně ovlivnit **odolnost Zlínského kraje vůči klimatickým změnám**. Tento ukazatel souvisí zejména s rizikem:
 - **bleskových povodní**, především v zastavěných oblastech s vysokým podílem nepropustných povrchů (beton, asfalt),
 - **zvýšené zátěže na kanalizační a odvodňovací systémy**, které nemusí být dimenzovány na takové objemy vody,
 - **eroze půdy** na okrajích obcí a měst a v zemědělsky využívané krajině,
 - **ohrožení infrastruktury a majetku obyvatel** v níže položených částech obcí a měst nebo v blízkosti vodních toků.

Predikovaný vývoj počtu dní s intenzivní srážkou nad 30 mm:

- Tento nárůst představuje **výrazné zvýšení frekvence extrémních srážek**, a to několikanásobně v porovnání se současným stavem.
- **Sklonitost a délka svahů:**
 - vyjádřena tzv. **LS topografickým faktorem**, což je součin dvou složek terénu:
 - **L (slope length)** – délka svahu, tj. vzdálenost, po které voda stéká bez přerušení;
 - **S (slope steepness)** – strmost svahu.
 - V oblastech s vysokým LS faktorem dochází při těchto deštích ke **zvýšenému odnosu půdy**, což vede k degradaci půdního profilu, zanášení toků, ztrátě úrodnosti.
 - Svahy s vysokým LS faktorem jsou **zranitelnější vůči sesuvům půdy**, zvláště pokud jsou odlesněné nebo intenzivně zemědělsky využívány.
- **Vodní eroze:**
 - Představuje závažný environmentální problém, který může významně ovlivnit odolnost Zlínského kraje vůči změně klimatu. I když se vodní eroze nejčastěji řeší v kontextu zemědělské krajiny, její dopady zasahují i města – zejména v příměstských a okrajových částech, podél svahů a vodních toků.
 - Eroze přináší do vodních toků splaveniny a sedimenty, které snižují kapacitu koryt a zvyšují riziko lokálních záplav.
 - Zanášení retenčních nádrží a kanalizačních vpustí zhoršuje reakční schopnost města na srážkové události.
 - Odplavování ornice vede k degradaci příměstské půdy a ztrátě schopnosti krajiny zadržet vodu.
 - To zvyšuje citlivost kraje na sucho i povodně.

- Topografický faktor ve Zlínském kraji:

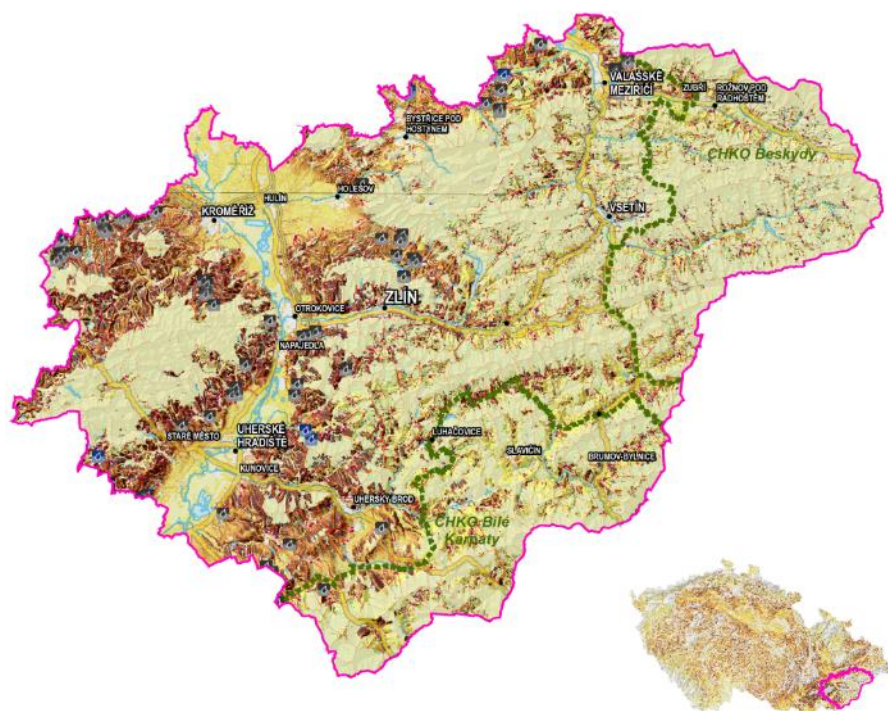

SLOPE LENGTH AND STEEPNESS FACTOR (LS FACTOR)

Zlín region

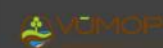

- Ohroženost vodní erozí ve Zlínském kraji

FLASH FLOODS AND WATER EROSION RISK

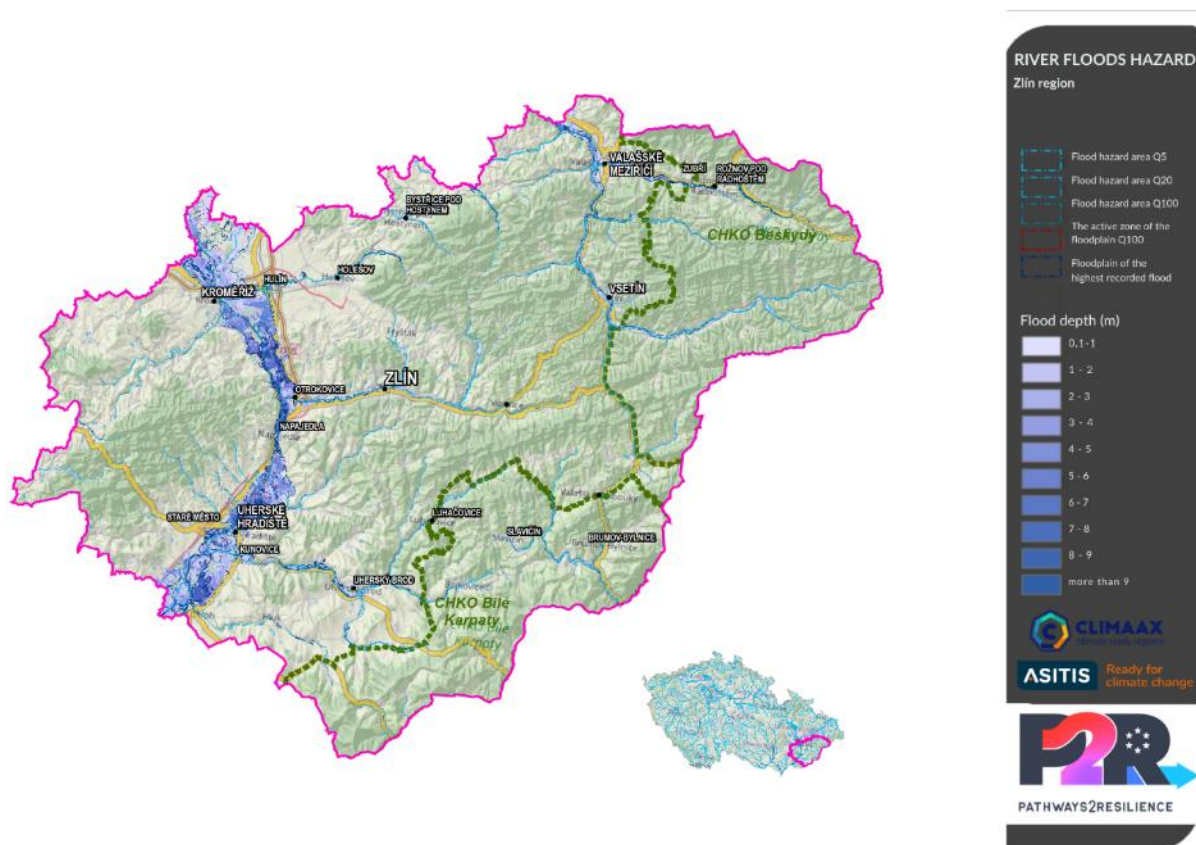
Zlín region

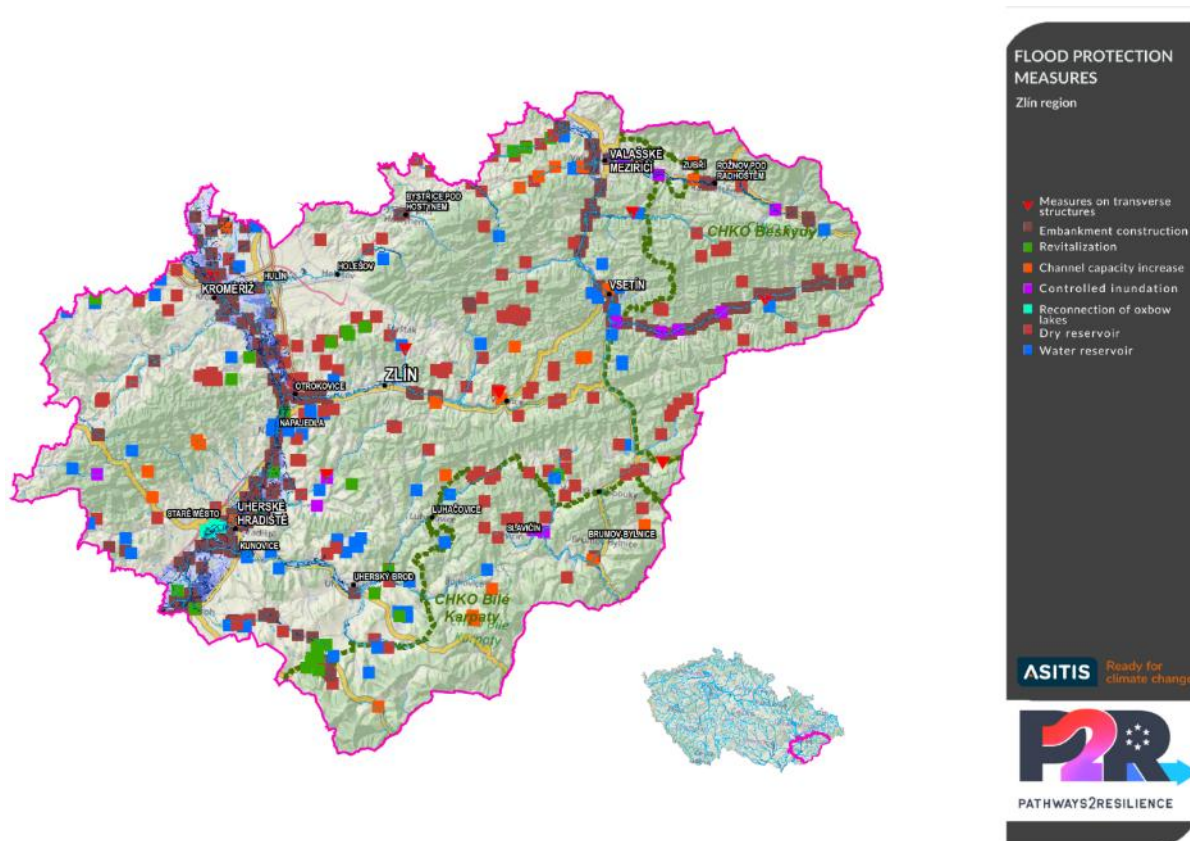
2.3.3 Říční povodeň

Nejvýznamnější hrozbu pro Zlínský kraj v oblasti povodňových rizik představují rozvodněné toky řeky **Moravy** a jejích přítoků – zejména **Dřevnice, Olšavy a Bečvy**. Tyto řeky procházejí hustě osídlenými oblastmi a zasahují i do intravilánů měst jako je Otrokovice, Uherské Hradiště, Kroměříž nebo Valašské Meziříčí. Při extrémních srážkách a tání sněhu dochází k rozlivu vody do záplavových území, která často zahrnují obytné čtvrti, dopravní infrastrukturu i průmyslové zóny. V některých lokalitách může hloubka rozlivu při stoleté vodě (Q100) dosahovat několika metrů, což ohrožuje životy, majetek i klíčové služby.

- Ohroženost Zlínského kraje říční povodní

- Návrh protipovodňové ochrany ve Zlínském kraji

2.3.4 Hydrologické sucho a zemědělské sucho

Ohrožení tzv. hydrologickým je vyhodnoceno na základě:

- **Regionalizace území ČR podle míry ohrožení suchem** – ta byla vypracována pro jednotlivé okresy, které jsou podle hodnot sledovaných deficitních objemů vody a četnosti výskytu sucha rozděleny do několika tříd rizika. Tato regionalizace využívá hydrologické modely (např. model Bilan) a shlukovou analýzu na datech z mezipovodí pro období 1901–2015, přičemž klíčovým indexem je objem odtokového deficitu pod hranicí 20 % kvantilu měsíčních průtoků. Výsledkem je mapa s vyznačením oblastí s různou mírou rizika, která je využitelná pro strategické plánování opatření proti negativním dopadům sucha.
 - **Zlínský kraj** zasahují všechny tři úrovně rizika, což odráží značnou heterogenitu geografických i klimatických podmínek v rámci regionu – od úrodných nížin v okolí řeky Moravy až po hornaté oblasti Bílých Karpat či Hostýnských vrchů.
- **Rizika dopadů sucha na využití povrchové vody pro hydrologická povodí** - na základě hydrologických dat z cca 400 profilů s dlouhodobým časovým řezem (1986–2015) byla hydrologická povodí hodnocena z hlediska rizika dopadů sucha na dostupnost vody pro různé účely – lidské zásobování, zemědělství, průmysl i ekosystémy. Rizikové jsou především povodí, která čelí letnímu deficitu vodní bilance.
 - do Zlínského kraje zasahují 1 rizikové povodí a 7 povodí s potenciálním rizikem.
 - ve Zlínském kraji se nachází několik strategických vodních nádrží, které zajišťují zásobování vodou, rekreaci a ekologické průtoky. Mezi nejvýznamnější patří nádrže Slušovice a Luhačovice, u nichž bylo identifikováno potenciální riziko vlivu sucha na využívání vody, zejména v letních měsících při nízkých přítocích.

- Regionalizace území Zlínského kraje podle míry ohrožení suchem

REGIONALIZATION OF
THE CZECH REPUBLIC
BASED ON DROUGHT
RISK LEVEL

Zlin region

Drought risk level

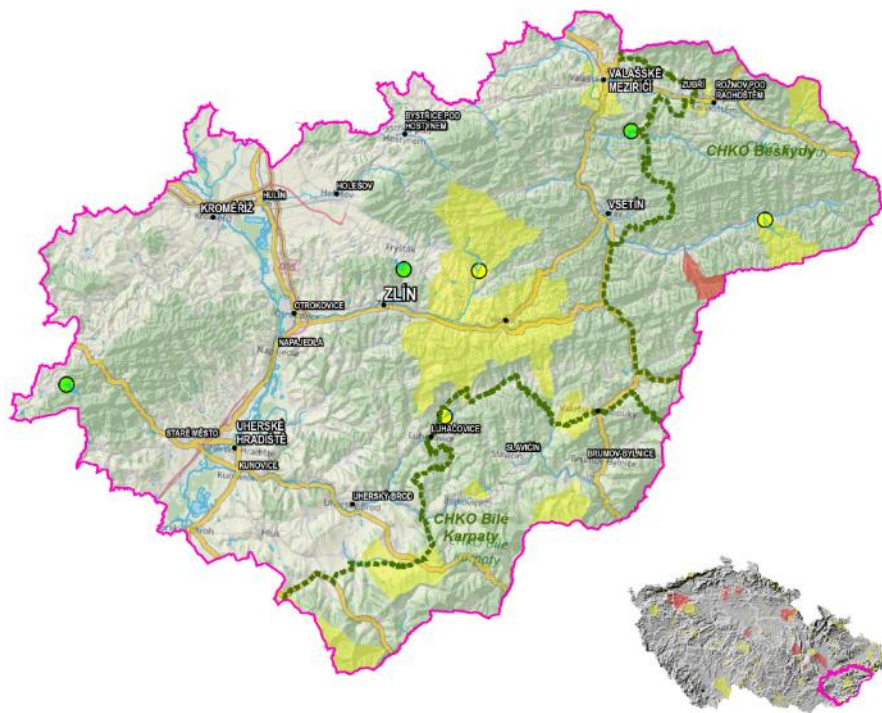
- no risk
- slightly at risk
- at risk

T.G. MASARYK
WATER RESEARCH
INSTITUTE

ASITIS Ready for
climate change

PATHWAYS2RESILIENCE

- Rizika dopadů sucha na využití povrchové vody pro hydrologická povodí ve Zlínském kraji

RISK OF DROUGHT
IMPACT ON WATER USE
HYDROLOGICAL
CATCHMENTS

Zlin region

- Potential risk
- At risk

Significant Water
Reservoirs – Risk of
Drought Impact on Water
Use

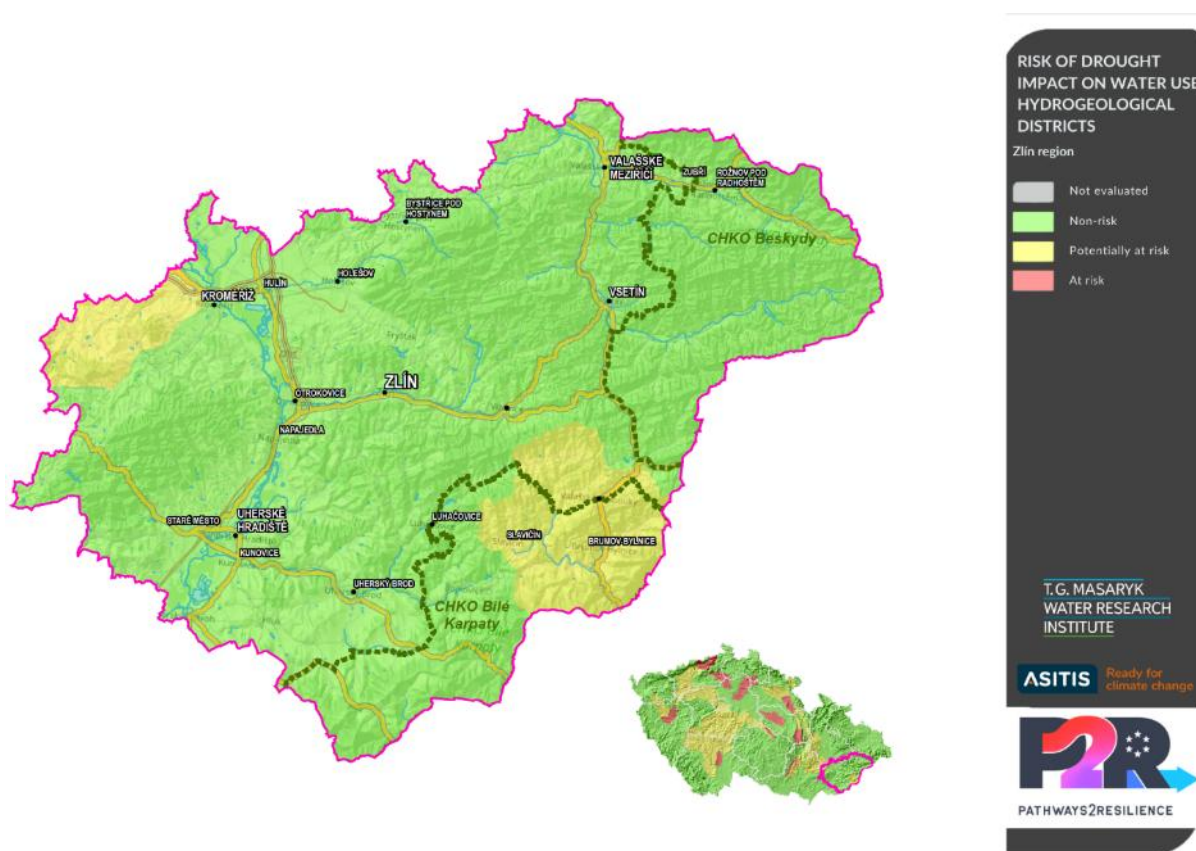
- No risk
- Potential risk
- At risk

T.G. MASARYK
WATER RESEARCH
INSTITUTE

ASITIS Ready for
climate change

PATHWAYS2RESILIENCE

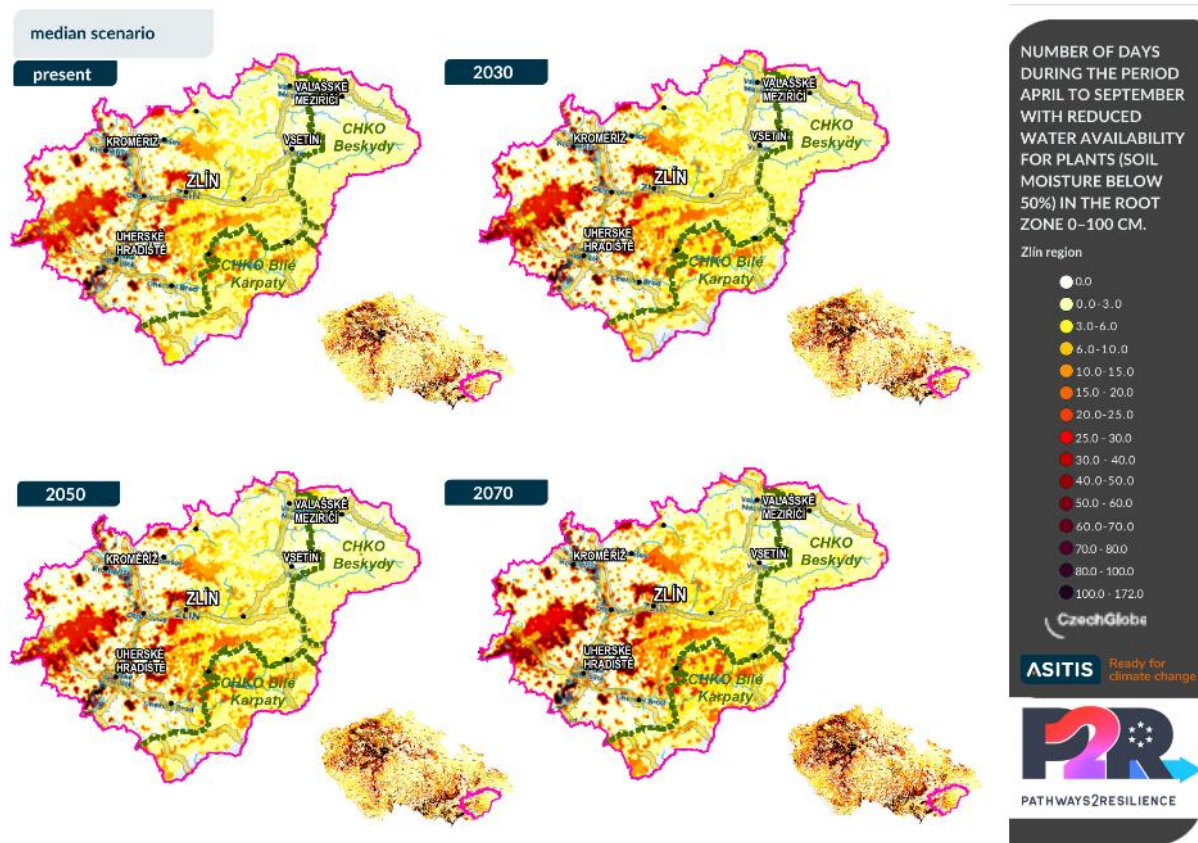
- **Rizika dopadů sucha na využití podzemní vody pro hydrogeologické rajony** - Specifické odběry podzemní vody byly analyzovány v 58 hydrogeologických rajonech, přičemž v řadě z nich byla potvrzena napjatá bilance, zejména tam, kde podzemní voda slouží k zásobování obyvatel. Zranitelnost byla určena podle dostupnosti vody během sucha a rozdělena do kategorií od nízké po kritickou. Ukázalo se, že některé regiony nemají dostatečné zásoby k pokrytí odběrů v období sucha.
 - Ve Zlínském kraji byly identifikovány dva hydrogeologické rajony s potenciálním rizikem dopadů sucha na využití podzemní vody.
- **Rizika dopadů sucha na využití povrchové vody pro hydrogeologické rajony ve Zlínském kraji**

Ohrožení tzv. zemědělským suchem je vyhodnoceno na základě:

- **Nedostatku vláhy v kořenové vrstvě půdy během vegetační sezón** – počet dní období duben až září se sníženou dostupností vody pro rostliny (obsah vody pod 50%) v kořenové vrstvě 0-100 cm:
 - Zlínský kraj zažívá v období duben–září průměrně 4–5 týdnů sucha, kdy je půdní vlhkost v kořenové zóně výrazně snížena. Obzvláště kritické jsou roky s extrémním suchem, které představují vážné riziko pro zemědělství, veřejnou zeleň i stabilitu ekosystémů v regionu.
 - Délka těchto suchých period se bude s největší pravděpodobností stále zvětšovat a plocha ohrožených plodin bude také stále větší.

- Ohrožení Zlínského kraje nedostatkem vláhy v kořenové vrstvě půdy během vegetační sezón

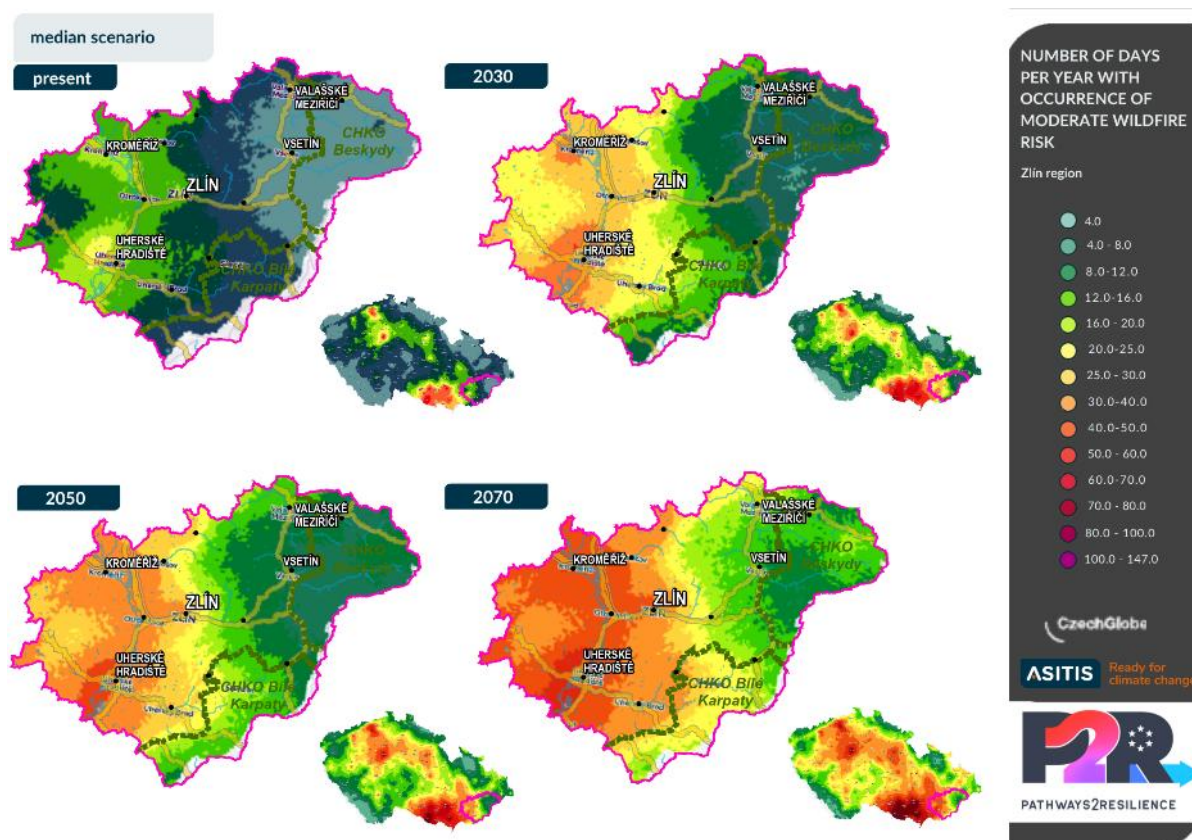
• Silné bouře a vítr

- Zlínský kraj patří k oblastem s častým výskytem **konvektivních bouří**, které mohou přinášet:
 - **Silné poryvy větru** (lokální vichřice, orkány),
 - **Intenzivní krupobití**, které poškozuje úrodu a majetek,
 - **Bleskové povodně**, zejména v horských oblastech,
 - **Tornáda**, která se vyskytují méně často, ale v posledních letech byly zaznamenány i na Moravě.

• Lesní požáry

- Zvyšující se **teploty a sucho** mohou přispět k nárůstu **rizika požárů v přírodním prostředí**.
- Přestože Zlínský kraj **nepatří mezi oblasti s nejvyšším výskytem lesních požárů**, může se v budoucnu situace zhoršit, zejména v suchých obdobích.

- Počet dní se středním rizikem lesního požáru ve Zlínském kraji

Adaptace na tyto výzvy bude klíčová pro udržení kvality života, ochranu infrastruktury a hospodářství regionu.

2.4 Potřeby přizpůsobení

Zlínský kraj čelí řadě klimatických výzev, jejichž intenzita i četnost v posledních letech výrazně narůstá. Na základě posouzení rizik uvedeného v **bodě 2.3** byly identifikovány klíčové potřeby v oblasti přizpůsobení se změně klimatu. Tyto potřeby odrážejí nejen reálné dopady klimatických extrémů, ale i specifika území, strukturu veřejné infrastruktury, rozvojové záměry veřejného a soukromého sektoru a omezené kapacity územních aktérů na úrovni obcí a institucí.

Mezi nejzásadnější **adaptační potřeby** patří zajištění vyšší retenční a zasakovací kapacity krajiny i urbanizovaných oblastí, obnova vodních a mokřadních prvků a implementace modrozelené infrastruktury ve veřejném prostoru. Sucho a přehřívání sídel se již nyní negativně projevují v městech jako Zlín, Uherské Hradiště nebo Vsetín. V reakci na to je třeba výrazně posílit výsadbu stromů, zavádění zelených střech a fasád, stínění veřejných budov i úpravu povrchů komunikací s ohledem na odvodnění a vsakovací schopnost. Zároveň se zvyšuje potřeba ochrany obyvatel před přívalovými srážkami, a to nejen výstavbou retenčních nádrží a suchých poldrů, ale i rekonstrukcí kanalizačních sítí. Tyto potřeby se promítají do plánovaných investic nejen kraje, ale i obcí a státních podniků, jako jsou Povodí Moravy, Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) a Státní pozemkový úřad (SPÚ), které realizují liniové stavby, vodohospodářská opatření nebo komplexní pozemkové úpravy.

Neméně důležitá je potřeba **zvyšování odolnosti veřejných služeb**, zejména zdravotnictví a sociální péče. Zdravotnická zařízení, školy a domovy pro seniory musí být schopny zajistit bezpečné vnitřní prostředí i během vln veder nebo výpadků infrastruktury. V tomto ohledu je třeba plánovat obnovu budov s ohledem na přirozené chlazení, zlepšení mikroklimatu a zavádění decentralizovaných řešení hospodaření s vodou.

Zároveň bylo identifikováno, že značná část **adaptačních potřeb** Zlínského kraje má charakter institucionální: chybí metodické vedení obcí, koordinace napříč odbory, dostatečné kapacity pro klimatické plánování a systém sběru dat pro rozhodování. To se týká i zajištění synergií mezi investicemi kraje, státu a soukromého sektoru, který dosud zpravidla své investiční projekty klimaticky neprověřuje, ačkoliv mnohé z nich (např. logistická centra, průmyslové zóny, developerské areály) přinášejí zásadní změny ve využívání území a mohou zvyšovat zranitelnost vůči extrémním jevům.

Pro řešení těchto potřeb jsou k dispozici národní i evropské zdroje, zejména operační programy OPŽP, IROP, Modernizační fond (např. výzvy RES+) a program LIFE. Kromě toho jsou zásadní také finanční nástroje řízené SFŽP, MŽP, MZe a MD, ať už se jedná o programy na adaptaci krajiny, zelenou infrastrukturu, pozemkové úpravy nebo liniové investice. Významnou roli hrají rovněž společné investice s Povodím Moravy, ŘSD, SPÚ a dalšími centrálními aktéry. Možnosti kraje a obcí však často narážejí na limity související s potřebou spolufinancování, složitostí výzev, absencí podpůrného personálu nebo nedostatečnou projektovou připraveností.

Přestože zdroje existují, přetrvávají významné **adaptační limity**. Mezi technické limity patří zejména zastaralá nebo nedostatečná infrastruktura (např. jednotná kanalizace), omezená možnost výstavby v sevřených údolích či územích se složitou morfologií. Institucionálně kraj i obce postrádají stabilní expertní zázemí, koordinaci napříč odbory a systematickou podporu pro integrované plánování. Finanční limity se projevují především v menších obcích, které nemají kapacity na spolufinancování nebo dlouhodobou údržbu zelených opatření. K nim se přidávají sociální limity – nízké povědomí veřejnosti o přínosech adaptace, nízká míra participace obyvatel nebo odpor vůči změnám veřejného prostoru. Specifickou roli hraje také soukromý sektor, který ve většině případů nemá adaptační strategii, ačkoliv jeho investice mají významný dopad na územní rozvoj i klimatická rizika.

Adaptační potřeby Zlínského kraje se budou v čase měnit. S rostoucím výskytem klimatických extrémů se zvýší tlak na veřejné rozpočty, infrastrukturu i zdravotní systém. Stárnutí populace, suburbanizace a urbanizační tlak na nezastavěné plochy mohou dále prohloubit zranitelnost. S tím roste potřeba monitorování a aktualizace strategie a investičních priorit. Nejistoty spojené s vývojem klimatu, demografie a ekonomiky vyžadují, aby strategie klimatické odolnosti nebyla statickým dokumentem, ale aby zahrnovala flexibilní nástroje řízení, scénářové plánování a schopnost adaptivního řízení v čase.

2.5 Stávající nebo plánovaná opatření v oblasti řízení klimatických rizik a přizpůsobení se jim

Úroveň	Politika / strategie / iniciativa	Cíle a provádění	Odvětví / zaměření / Priority Zlínského kraje	Nedostatky nebo problémy	Akce soukromého sektoru
Místní (město)	SECAP Slavičín	Snížení emisí CO ₂ o 40 % do 2030, adaptace, udržitelná doprava	Energetika, klima,	Potřeba externího financování, administrativní náročnost	Zateplování, FVE, energetické služby od místních firem
Místní (ORP)	Adaptační strategie Vsetín (schváleno 25. 4. 2022)	Zmírnění dopadů sucha, veder, intenzivních dešťů; participativní akční plán	Urbanismus, infrastruktura, městská zeleň	Omezené technické a finanční kapacity	Místní firmy – workshopová podpora, implementace dílčích opatření
Místní (ORP)	Povodňový plán ORP (aktualizace 9/2023)	Zvýšení připravenosti na povodně, digitalizace a monitoring	Vodní hospodářství, ochrana obyvatel	Nezahrnuje komplexnější klimatickou adaptaci	Soukromý sektor – monitoring, varovná zařízení
Místní (město)	Adaptační strategie Uherský Brod (9. 12. 2019)	Klimatická adaptace proti extrémům: sucho, záplavy	Urbanismus, infrastruktura	Dokument má spíše obecný charakter, méně konkrétních opatření	Soukromé firmy zapojené do infrastrukturních projekčních prací
Místní (město)	Adaptační strategie Uherské Hradiště (14. 6. 2021)	Návrh konkrétních opatření pro veřejný prostor: zeleň, vodní režim, ochrana zdraví	Městská zeleň, vodní režim, veřejné zdraví	Slabá osvěta, realizace závislá na investicích	Externí zpracovatelé + místní firmy realizují drobné projekty
Místní (město)	Smart koncepce Vsetín - OZE (2020)	Podpora obnovitelných zdrojů, chytrá veřejná infrastruktura (osvětlení, odpad)	Energetika, OZE, smart city	Závislost na dotacích, omezené finanční zdroje	Realizace veřejného osvětlení a OZE instalací firmami
Místní (ORP)	SECAP Valašské Klobouky (2024)	Akční plán udržitelné energetiky a klimatu ORP, zlepšení ovzduší	Energetika, ovzduší, klima	Požívání prostřednictvím veřejné zakázky, implementace zatím v počátku procesu	Soukromý sektor – projektové zpracování a úvodní opatření
Místní (město)	Strategie Valašské Klobouky 2030 (2017)	Adaptace na změnu klimatu, územní rozvoj, snižování emisí/vodu/ovzduší	Urbanismus, životní prostředí, doprava	Obecné cíle; detailní opatření řešena spíše následnými akčními plány	Soukromé firmy participují na rozvoji infrastruktury a konceptuálním rozvoji
Regionální	Koncepce rozvoje silniční sítě II. a III. tříd Zlínského kraje	Obsahuje návrh sledování a podrobného zhodnocení stávající silniční sítě v majetku ZK. Popisuje metodiku hodnocení záměrů na silniční síti v majetku ZK.	3.1 Udržitelná mobilita	Nedostatečné financování, závislost na dotacích, potřeba koordinace s obcemi	Stavební firmy pro rekonstrukce, inženýrské firmy pro projektovou přípravu
Regionální	Akční plán protihlukových opatření pro hlavní pozemní komunikace ve vlastnictví Zlínského kraje	Cílem tohoto strategického dokumentu je navrženými opatřeními snížení počtu osob zasažených hlukem nad mezními hodnotami. V rámci Akčního plánu byly vytipovány především urbanisticko-dopravní opatření (přeložky a rekonstrukce s nízkohlukovými povrchy komunikací) a doporučení zákazu nevhodné výstavby akusticky chráněných staveb (bytové a rodinné domy) v okolí komunikací s vysokým dopravním zatížením.	3.1 Udržitelná mobilita	Vysoké náklady na realizaci, dlouhodobá příprava projektů, legislativní omezení	Dodavatelé stavebních materiálů, akustičtí specialisté
Regionální	Koncepce rozvoje kolejové dopravy ve Zlínském kraji	Cílem je posílení nástrojů pro strategický rozvoj a spolupráci státu, kraje, měst a obcí nově na základě rozvoje podpory páteří obsluhy železniční dopravou a doplnění koncepce terminálů a kooperace jednotlivých módů dopravy.	3.1 Udržitelná mobilita	Závislost na státní investiční politice, krajské rozpočty	Technologické firmy, dodavatelé železničních technologií
Regionální	Generel dopravy Zlínského kraje	Cílem je posílení nástrojů pro strategický rozvoj a spolupráci státu, kraje, měst a obcí v oblasti dopravní politiky Zlínského kraje.	3.1 Udržitelná mobilita	Složitá koordinace záměrů mezi obcemi, státní infrastruktura	Projektanti, IT společnosti pro dopravní modelování
Regionální	Plán dopravní obslužnosti území Zlínského kraje	Cílem je aby systém veřejné dopravy Zlínského kraje byl vnímán jako alternativa k individuální dopravě, kde je v souladu s požadavky po mobilitě a udržitelnosti financování zajištěn kvalitní, funkční, spolehlivý a stabilní systém rychlé, pravidelné a konkurenceschopné intervalové a přístupné veřejné dopravy, s důrazem na dostupnost základní infrastruktury, bezpečnost a podporu ekologických forem dopravy s využitím technických a technologických vlastností jednotlivých druhů dopravy a vytváření podmínek pro jejich vzájemnou spolupráci.	3.1 Udržitelná mobilita	Nízká efektivita některých linek, potřeba modernizace vozového parku	Dopravci, Koordinátor veřejné dopravy ZK (KOVED)
Regionální	Inteligentní řešení pro řízení dopravy ve Zlínském kraji	Cílem je rozpracování základních cílů Akčního plánu ITS ČR (MD ČR) na regionální (krajské) úrovni, v kontextu vývoje národních a evropských dokumentů a zkušeností. Nová optimalizace veřejné dopravy a její rozvoj v oblasti linkové a drážní dopravy, včetně integrovaného dopravního systému Zlínského kraje.	3.1 Udržitelná mobilita	Finanční náročnost, náročná integrace systémů	IT a technologické firmy
Regionální	Strategie bezpečnosti silničního provozu ve Zlínském kraji 2022 – 2030	Dlouhodobým cílem je naplnění VIZE NULA, tj. bezpečný silniční provoz bez smrtelných a těžkých následků.	3.1 Udržitelná mobilita	Obtížná změna chování účastníků provozu, omezené prostředky	Poskytovatelé školení, bezpečnostní technologie
Regionální	Koncepce romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2020 – 2024	Cílem je přispět ke zlepšení dosavadního postavení Romů ve všech sférách života a dosažení bezkonfliktního soužití prostřednictvím spolupráce kraje s městy, obcemi a neziskovými organizacemi.	2.5 Efektivní správa území a občanská společnost	Obtížná měřitelnost výsledků, nízká účast cílových skupin	Neziskové organizace, komunitní centra
Regionální	Koncepce vývoje sociálních služeb ve Zlínském kraji	Cílem koncepce bude na základě komplexní analýzy navrhnout efektivní dokončení transformací služeb příspěvkových organizací s cílem deinstitucionalizace a humanizace s dopadem na síť sociálních služeb.	2.3 Sociálně soudržný kraj	Pomalý proces transformace, nedostatek kapacit	Poskytovatelé sociálních služeb, stavební firmy
Regionální	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2023-2025	Dokument stanovuje strategie pro zajišťování a rozvoj sociálních služeb ve Zlínském kraji.	2.3 Sociálně soudržný kraj	Potřeba zajištění financí, nesoulad kapacit a poptávky	Poskytovatelé sociálních služeb
Regionální	Koncepce rodinné a seniorské politiky Zlínského kraje pro roky 2024 - 2030	Cílem Koncepce rodinné a seniorské politiky pro období 2020 – 2022 je zvýšení kvality života rodin a seniorů Zlínského kraje.	2.3 Sociálně soudržný kraj	Omezený rozpočet na nové aktivity, nízká účast veřejnosti	Neziskové organizace
Regionální	Plán rozvoje příspěvkových organizací Zlínského kraje v sociální oblasti pro období let 2024 až 2028	Cílem tohoto strategického dokumentu je popsat střednědobý výhled opatření, která budou směřovat k rozvoji příspěvkových organizací zřizovaných Zlínským krajem v sociální oblasti.	2.3 Sociálně soudržný kraj	Složitý proces transformace, finanční limity	Konzultační firmy, stavební sektor
Regionální	Koncepce rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje 2020-2030	Cílem koncepce je posílení nástrojů pro strategický rozvoj cestovního ruchu na území Zlínského kraje s ohledem na zhodnocení a využití potenciálu CR.	1.1 Udržitelný rozvoj podnikání v regionu	Nedostatek financí na propagaci, chybí koordinace	Podnikatelé v cestovním ruchu
Regionální	Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje	Cílem je na základě analýzy současného stavu cykloprovozu, sítě cyklistických tras a cyklostezek ve ZK navrhnout systém krátkodobých a dlouhodobých opatření vedoucích k udržení a dalšímu efektivnímu rozvoji a optimalizaci cyklistiky.	3.1 Udržitelná mobilita	Nedostatek prostředků na budování tras, složitá majetkoprávní vztahy	Stavební firmy, projektanti

Úroveň	Politika / strategie / iniciativa	Cíle a provádění	Odvětví / zaměření / Priority Zlínského kraje	Nedostatky nebo problémy	Akce soukromého sektoru
Regionální	Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje) do 2030	Cílem je napomoci zvýšit konkurenceschopnost založenou na inovačním podnikání.	1.1 Udržitelný rozvoj podnikání v regionu 1.2 Spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje, inovací 1.3 Investiční aktivita ve Zlínském kraji 1.4 Udržitelný trh práce 2.1 Vzdělaná populace	Pomalá implementace inovací, omezená spolupráce firem	Firmy v oblasti výzkumu a vývoje
Regionální	Strategie rozvoje a podpory kreativního ekosystému Zlínského kraje 2025–2030	Strategický rámec pro podporu a rozvoj kulturních a kreativních odvětví. Cílem je vytvářet příznivé podmínky pro udržitelný rozvoj kulturního a kreativního sektoru.	Kulturní a kreativní odvětví	Nedostatečné financování, podcenění kreativních profesí	Kulturní a kreativní průmysl, podnikatelé
Regionální	Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030	Cílem je identifikovat rozvojové problémy v území a nalézt možnosti jejich řešení cílenou podporou relevantních rozvojových aktivit s využitím dostupných finančních zdrojů (evropských, národních, regionálních a krajských).	3.5 Vyvážený rozvoj území	Nízká aktivita obcí, slabá propagace možností podpory	Poradenské firmy, zemědělci, soukromý sektor v obcích
Regionální	CHYTRÝ KRAJ - Strategie rozvoje chytrého regionu Zlínského kraje 2021-2026	Cílem je definovat základní směry, ve kterých chce kraj spoluutvářet a stimulovat prostředí pro zavádění chytrých technologií a přispět k uplatnění principů udržitelného rozvoje v území kraje, za využití moderních technologií s cílem zlepšit kvalitu života a zefektivnit veřejnou správu.	průřezově	Vysoké náklady na zavádění, nutnost změny myšlení úřadů	IT a technologické firmy
Regionální	Integrovaný plán pro rozvoj ICT oborů ve Zlínském kraji	Jde o desetiletý a zároveň velmi ambiciózní plán, jehož vize je, že Zlínský kraj bude v roce 2033 „globálně atraktivní IT region pro motivované a talentované lidi“	1.2 Spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje, inovací	Nedostatek odborníků, pomalý rozvoj infrastruktury	ICT firmy
Regionální	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje III	KAP stanovuje priority a jednotlivé kroky nutné k dosažení cílů vzdělávací politiky v území na základě potřebnosti, naléhavosti, přínosů a podloženosti reálnými daty a analýzami.	2.1 Vzdělaná populace	Nerovnosti v dostupnosti vzdělání, nedostatek kvalifikovaných učitelů	Vzdělávací organizace
Regionální	Aktualizace Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030	Základní strategický rozvojový dokument Zlínského kraje pro období do roku 2030. Aktualizace z roku 2023. schváleno 2024.	x	Nízká provázanost s adaptacemi na změnu klimatu, chybí závazné cíle adaptace	Podniky, regionální komory, vzdělávací instituce
Regionální	Plán rozvoje 2024 - 2025	Plán rozvoje je strategický dokument, který představuje každoročně aktualizovaný a ucelený řízený soubor aktivit, prostřednictvím kterých jsou naplňovány koncepční dokumenty Zlínského kraje.	průřezově	Slabá návaznost na klimatickou odolnost, převažuje infrastrukturní a ekonomický rozměr	Zhotovitelé, konzultanti, dodavatelé projektů
Regionální	Územní energetická koncepce Zlínského kraje	Cílem je koordinace rozvoje energetické soustavy a zdrojů v území kraje a naplnění požadavků zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií a zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší	3.2 Energetická bezpečnost	Pomalejší implementace OZE, nízká energetická soběstačnost, závislost na fosilních zdrojích	Energetické firmy, ESCO společnosti, výrobci a montéři OZE
Regionální	Dlouhodobý záměr a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2024-2028	Je hlavním strategickým dokumentem kraje v oblasti vzdělávání.	2.1 Vzdělaná populace	Nedostatek učitelů v technických a přírodovědných oborech, slabé začlenění environmentálních témat	Soukromé školy, vzdělávací firmy, firmy zapojené do praxe
Regionální	Plán pokrytí území Zlínského kraje výjezdovými základnami zdravotnické záchranné služby	Dokument stanoví počet a rozmístění výjezdových základen v závislosti na demografických, topografických a rizikových parametrech v zvláštním dokumentu v mezioborové spolupráci odboru zdravotnictví a odboru sociálních věcí. Zpracovaný dokument se těmito tématy zabývá. Mapuje 6 střežebních oblastí a navrhuje opatření, které lze na úrovni kraje řešit.	2.2 Péče o zdraví	Nerovnoměrné rozmístění základen, chybějící propojení s klimatickými riziky jako extrémní počasí	Dodavatelé vozidel, technologií a stavebních prací
Regionální	Zdravotnictví Zlínského kraje 2030	Jde především o návrh rozvoje medicínských oborů ve ZK, částečně o návrh rozvoje zdravotnické infrastruktury a přístrojového vybavení.	2.2 Péče o zdraví	Nerovnováha mezi poptávkou a nabídkou péče, stárnutí zdravotnického personálu	Soukromá zdravotnická zařízení, investoři do technologií
Regionální	Plán podpory rozvoje sociálních a zdravotních služeb na sociálně zdravotním pomězi ve Zlínském kraji	Koncepce Zdravotnictví Zlínského kraje 2030 poukazuje na témata v oblasti zdravotnictví s přesahem do oblasti sociálních služeb, s tím, že problematika sociálně zdravotního pomězi bude zpracována ve zvláštním dokumentu v mezioborové spolupráci odboru zdravotnictví a odboru sociálních věcí. Zpracovaný dokument se těmito tématy zabývá. Mapuje 6 střežebních oblastí a navrhuje opatření, které lze na úrovni kraje řešit.	2.2 Péče o zdraví	Chybějící integrované služby, nedostatek pracovníků v terénních službách	Nestátní neziskové organizace, poskytovatelé péče
Regionální	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje	Dokumenty jsou podkladem pro zpracování Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky. Obsahem je mimo jiné i vymezení zdrojů povrchových a podzemních vod uvažovaných pro účely úpravy na vodu pitnou v souladu s požadavky Směrnice Rady 75/440/EHS.	3.3 Odolné životní prostředí	Potřeba investic do infrastruktury, složitá koordinace	Vodohospodářské firmy, projektanti
Regionální	Koncepce ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje do roku 2030 (mimo území CHKO)	Aktualizace podkladů a stanovení rozvoje a činnosti na úseku ochrany přírody a krajiny ve ZK.	3.3 Odolné životní prostředí	Nedostatečné finanční nástroje na podporu vlastníků pozemků, nízká motivace k ekologickému hospodaření	Lesníci, vlastníci půdy, ekologické iniciativy
Regionální	Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Zlínského kraje pro období 2024-2030	Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty má svůj význam z hlediska systematického a dlouhodobého působení na obyvatele Zlínského kraje prostřednictvím činností, které jsou důležité jako prevence poškozování životního prostředí, jeho ochranu a ochranu zdraví obyvatel.	3.3 Odolné životní prostředí	Nízké povědomí veřejnosti o klimatických rizicích, chybí moderní formáty vzdělávání	Ekocentra, vzdělávací agentury
Regionální	Aktualizace plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016 - 2025	Stanovuje zásady pro nakládání s odpady, cíle a opatření k jejich dosažení, včetně cílů a opatření pro předcházení vzniku odpadů, dále preferované způsoby nakládání s odpady a soustavu indikátorů k hodnocení plnění cílů POH ZK.	3.3 Odolné životní prostředí	Obtížné naplňování cílů třídění, nedostatek investic	Odpadové firmy
Národní	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (NAP Adaptace)	Komplexní rámec adaptací na změnu klimatu v ČR, meziresortní přístup	Voda, zdraví, lesy, zemědělství, města	Nedostatečné propojení s místní úrovní a nízké financování	-
Národní	Státní politika životního prostředí ČR 2030	Zvýšení odolnosti vůči klimatické změně, integrace adaptací do politik státu	Ovzduší, příroda, voda, krajina	Obecné cíle, nedostatek konkrétních opatření	-
EU	EU Strategie adaptace na změnu klimatu (2021)	Přechod od plánování k implementaci, propojení vědy, politiky a praxe, důraz na spravedlnost	Veřejné plánování, infrastruktura, příroda, finance	Dobrovolnost implementace, nesterijnomná aplikace	-

zdroj: vlastní zpracování na základě veřejně dostupných databází strategií dle územních úrovní

Základní průřezové strategické dokumenty, cíle a jejich vazba na klíčové systémy odolnosti kraje vůči klimatické změně

	Místní ekonomické systémy	Zdravotní infrastruktura a kvalita života	Kritická infrastruktura	Vodní hospodářství	Využití půdy a potravinářství	Ekosystémy
Strategie rozvoje ZLK 2030	1.1 Udržitelný rozvoj podnikání 1.2 Spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje, inovací 1.3 Investiční aktivita ve Zlínském kraji 3.3 Odolné životní prostředí 3.3.1 Zajištění naplnění principů cirkulární ekonomiky 3.5 Vyvážený rozvoj území	2.1 Vzdělaná populace 2.2 Péče o zdraví 2.3 Sociálně soudržný kraj 2.5 Efektivní správa území a občanská společnost	3.1 Udržitelná mobilita 3.2 Energetická bezpečnost 3.2.3 Příspěvek k posílení energetické bezpečnosti a infrastruktury 3.4 Digitální region 3.5 Vyvážený rozvoj území	3.3 Odolné životní prostředí 3.3.2 Směřování k životnímu prostředí bez znečišťujících látek 3.3.3 Adaptace na změnu klimatu	3.3 Odolné životní prostředí 3.3.2 Směřování k životnímu prostředí bez znečišťujících látek 3.5 Vyvážený rozvoj území	3.3 Odolné životní prostředí 3.3.4 Biologická diverzita jako základ ochrany přírody 3.5 Vyvážený rozvoj území
Strategie rozvoje chytrého regionu ZLK 2030	1.1 Široké partnerství a koordinace aktivit na území kraje s využitím SMART řešení 2.1 Silné povědomí o atraktivitě chytrého regionu ZK 3.7 Rozvinuté SMART podnikání, moderní formy ekonomiky a cestovní ruch	2.1 Silné povědomí o atraktivitě chytrého regionu ZK 3.6 Prováděná zdravotní a sociální péče s využitím digitálních prostředků	3.1 Kvalitní ICT a vybudovaná e-governance 3.2 Dostupná, ekologická a bezpečná SMART mobilita 3.4 Vybudovaný SMART energetický systém		1.2 Koncepční přístup k plánování a realizaci SMART řešení	3.3 Kvalitní SMART environment včetně ekosystémových služeb

Sektorové a ostatní koncepce Zlínského kraje a jejich vazba na klíčové systémy odolnosti kraje vůči klimatické změně

Místní ekonomické systémy	Zdravotní infrastruktura a kvalita života	Kritická infrastruktura	Vodní hospodářství	Využití půdy a potravinářství	Ekosystémy
- Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj (Regionální inovační strategie Zlínského kraje) do 2030 - Zlínský kraj Integrovaný plán pro rozvoj ICT oborů ve Zlínském kraji - Strategie rozvoje a podpory kreativního ekosystému Zlínského kraje 2025 – 2030 – Zlínský kraj	- Koncepce vývoje silniční sítě II. a III. tříd Zlínského kraje - Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2023-2025 - Koncepce rodinné a seniorské politiky Zlínského kraje pro roky 2024 – 2030 - Plán rozvoje příspěvkových organizací Zlínského kraje v sociální oblasti pro období let 2024 až 2028 - Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2024-2028 - Plán pokrytí území Zlínského kraje výjezdovými základnami zdravotnické záchranné služby - Zdravotnictví Zlínského kraje 2030 - Plán podpory rozvoje sociálních a zdravotních služeb na sociálně zdravotním pomezí ve Zlínském kraji	- Koncepce rozvoje silniční sítě II. a III. tříd Zlínského kraje - Koncepce rozvoje kolejové dopravy ve Zlínském kraji - Generel dopravy Zlínského kraje - Plán dopravní obslužnosti území Zlínského kraje - Inteligentní řešení pro řízení dopravy ve Zlínském kraji - Strategie bezpečnosti silničního provozu ve Zlínském kraji 2022 – 2030 - Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje - Územní energetická koncepce Zlínského kraje - Krizový plán Zlínského kraje - Havarijní plán Zlínského kraje	- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje - Plán pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody Zlínského kraje - Povodňový plán Zlínského kraje	- Aktualizace Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji do roku 2030 - Zásady územního rozvoje Zlínského kraje	- Koncepce ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje do roku 2030 (mimo území CHKO) - Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Zlínského kraje pro období 2024-2030 - Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje 2016 – 2025 - Aktualizace plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016 - 2025

2.6 Cíle přizpůsobení

Zlínský kraj stanovil adaptační cíle ve spolupráci se společností ASITIS, s.r.o., a to nejen na základě analýzy dat a strategických dokumentů i koncepcí, ale i na základě širokého zapojení klíčových stakeholderů a participativních procesů. V červnu 2025 proběhne společný stakeholder dialog ve Zlíně, který podpoří tvorbu sdílené vize klimatické odolnosti a vymezí prioritní adaptační cíle regionu. Do procesu byly zapojeny i další formy zapojení, jako osobní setkání, dotazníková šetření, ale také prostřednictvím sebehodnocení v rámci Resilience Maturity Curve. Tyto aktivity podpořily identifikaci potřeb regionu, sladění adaptačních priorit s očekáváními různých skupin a vytvoření základů pro transformační opatření zvyšující odolnost vůči změně klimatu.

3 Regionální kapacita

3.1 Křivka vyspělosti odolnosti

Tzv. **Křivka vyspělosti odolnosti** (Resilience Maturity Curve, RMC) je nový model monitorování, hodnocení a učení, který vyvinuli odborníci z Pathways2Resilience. Kombinuje hodnocení čtyř kapacit odolnosti: **schopnost předvídat, přizpůsobit se, absorbovat a transformovat**. Uznává, že regiony a komunity mohou mít různou úroveň vyspělosti odolnosti. Získáním těchto schopností se zvyšuje celková odolnost regionu. Toho lze dosáhnout řadou intervencí, které řeší okamžité i dlouhodobé potřeby adaptace regionu.

Křivka vyspělosti odolnosti je strukturována na základě sebehodnotícího dotazníku, který je v souladu s následujícími body a s jednotlivými kroky programu P2R, včetně klíčových podpůrných podmínek a investičního cyklu adaptace.

Zlínský kraj se v rámci sebehodnocení Resilience Maturity Curve (RMC) identifikoval jako region s **průměrnou úrovní vyspělosti odolnosti**.

Dvě fáze Regional Resilience Journey (RRJ) byly hodnoceny na **střední úrovni** kapacit, zatímco fáze tzv. „**Budování sdílené vize**“ byla hodnocena jako nízká, se všemi čtyřmi kroky v této fázi na nízké úrovni.

Podobně kapacita v oblasti porozumění systému byla také hodnocena jako nízká. Celkové kombinované skóre regionu bylo označeno jako **střední**. Oblasti, které vyžadují zvláštní pozornost, zahrnují zejména **řízení, zapojení a spolupráci a experimentování, učení a reflexi**, které byly hodnoceny na nízké úrovni.

Identifikované potřeby a opatření:

- **Posílení řízení, zapojení stakeholderů a mezioborové spolupráce**, aby bylo možné efektivněji plánovat a realizovat adaptační opatření.
- **Zvýšení kapacit** pro experimentování, učení a reflexi, které umožní flexibilnější a inovativní přístup k adaptaci na klimatické změny.
- **Zlepšení přístupu ke kvalitním datům a znalostem** a jejich využití v rozhodovacích procesech.
- **Vypracování konkrétních adaptačních a investičních plánů** zaměřených na priority regionu, jako jsou protipovodňová opatření, řešení rizik spojených s vlnami veder a zvýšení odolnosti infrastruktury proti extrémním povětrnostním jevům.

Opatření plánovaná k realizaci zahrnují pokračování mapování klimatických dopadových řetězců, systematizaci zapojení zranitelných skupin a vytvoření jasně měřitelných adaptačních cílů a indikátorů, včetně posílení účasti soukromého sektoru v adaptačních aktivitách.

3.2 Úloha tzv. klíčových podpůrných podmínek

Zde je podrobný přehled pro vybrané tzv. **Klíčové podpůrné podmínky (KEC – Key Enabling Conditions)**, jak byly vyhodnoceny **pro Zlínský kraj** v rámci programu P2R. Každá položka obsahuje **současnou praxi**, identifikované **mezery** a možné **příležitosti k rozvoji**.

Znalosti a data	
Současná práce	Zlínský kraj využívá v omezené míře data z národních a evropských zdrojů (ESPON, JRC, ČHMÚ, CzechGlobe). Spolupráce probíhá zejména s Univerzitou Tomáše Bati, která je v oblasti využití dat v regionu leaderem a produkuje i vlastní datové sady (např. FLAPRIS). Data jsou využívána v projektech a strategických dokumentech, systematické zapojení do rozhodování je omezené, ale např. výstupy FLAPRIS jsou pilotně zapojeny do varovného systému proti přívalovým povodním a v rámci krizového managementu.
Mezery	Nedostatečné systematické sdílení dat; chybějící technologické nástroje pro pokročilou analýzu; omezené zapojení soukromého sektoru; potřeba zvyšování kvalifikace pracovníků v oblasti klimatických dat.
Příležitosti	Posílení spolupráce s výzkumnými institucemi; posílení využití technologických nástrojů (dashboards, GIS); rozvoj kvalifikace pracovníků; využití programů EU pro podporu inovací a technologií.

Schopnosti a dovednosti	
Současná práce	Region využívá stávající kapacity veřejné správy především v rámci projektového řízení a tvorby strategických dokumentů. Osvědčené postupy jsou založeny na spolupráci s externími experty a projektových partnerech.
Mezery	Nedostatečné kapacity v oblasti odborných klimatických analýz a jejich integrace do rozhodování; potřeba rekvalifikace a zvyšování kvalifikace pracovníků zejména v oblasti technických a ekonomických aspektů adaptace.
Příležitosti	Možnost zapojit se do národních a evropských programů vzdělávání; rozvoj partnerství s univerzitami a odbornými organizacemi; využití projektů pro cílené zvyšování kompetencí zaměstnanců kraje.

Změna chování	
Současná práce	Prvky změny chování se objevují v dílčích projektech zaměřených na osvětu (např. EVVO, protipovodňová opatření, hospodaření s vodou). Využívány jsou standardní informační a vzdělávací aktivity směrem k veřejnosti.
Mezery	Nedostatečné systematické zapojení změny chování do strategických dokumentů a rozhodovacích procesů; nízká míra zapojení občanů do tvorby strategií. V případě zapojení stakeholderů není vždy volena správná forma vedoucí k dalším aktivitám.
Příležitosti	Rozšíření participativních přístupů, využití digitálních nástrojů pro komunikaci a zapojení veřejnosti; budování partnerství se školami, NNO a komunitními iniciativami pro podporu změny chování.

Experimentování, strategické učení a reflexivní přizpůsobení	
Současná práce	Region podporuje inovace prostřednictvím aktivit Technologického inovačního centra (TIC) Zlín a napojením na krajskou RIS3 strategii. Strategické oblasti RIS3 zahrnují například rozvoj chytrých technologií ve výrobě (Průmysl 4.0), aplikace ICT řešení (např. chytrá města, správa území) a podporu cirkulární ekonomiky. V rámci projektů jsou pilotně zkoušeny nové přístupy k adaptaci na změnu klimatu (např. BeReady). Iterativní učení zatím není systematicky integrováno do rozhodovacích procesů kraje.
Mezery	Nedostatek strukturovaného rámce pro strategické učení a reflexi výsledků adaptačních opatření; chybí propojení výstupů z inovačních aktivit (např. projektů TIC nebo RIS3) s adaptačními opatřeními kraje; neexistence systematického monitoringu a hodnocení dopadů adaptačních aktivit v kontextu klimatické odolnosti.
Příležitosti	Využití TIC Zlín jako platformy pro testování a škálování inovačních adaptačních opatření; propojení klimatických adaptačních aktivit s prioritami RIS3 – např. zavádění chytrých technologií do správy vodních zdrojů, podpory energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie ve spolupráci s Energetickou agenturou Zlínského kraje, či využití datových platforem pro sledování klimatických dopadů; vytvoření systému pro reflexi a zpětnou vazbu při implementaci opatření ve spolupráci s RIS3 koordinačním týmem a partnery z aplikační sféry.

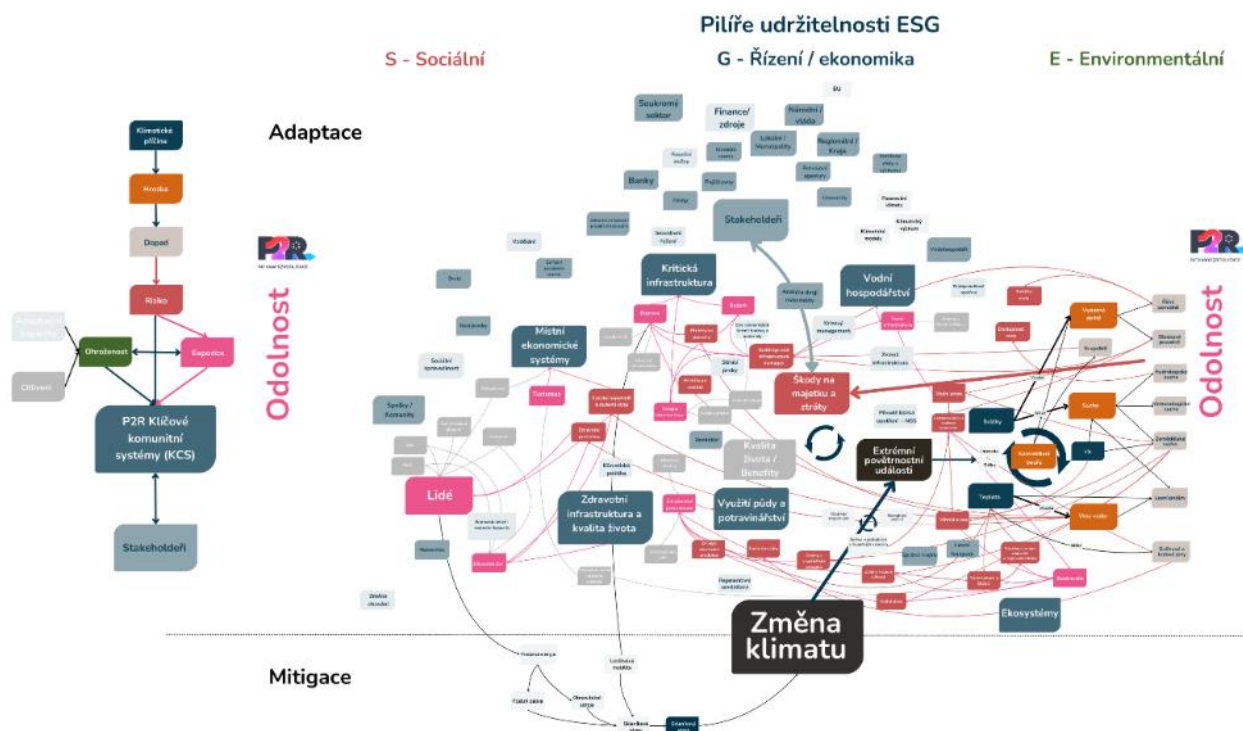
4 Mapování systémů a zúčastněných stran

4.1 Mapa systémů

Klíčový systém / subsystém	Překážky	Příležitosti
Hospodaření s vodou	Nedostatečné protipovodňové kapacity na menších tocích; stárnoucí infrastruktura; slabá integrace modrozelené infrastruktury.	Rozvoj NBS; dotační programy (NAP, OPŽP); využití přírodě blízkých opatření.
Protipovodňová a protierozní opatření	Omezené finanční zdroje; majetkoprávní komplikace.	Synergie s ochranou přírody; přírodní retenční opatření.
Modrozelená infrastruktura	Slabá integrace do územního plánování.	Rozvoj chytrých měst; zadržování vody v krajině.
Vodohospodářské stavby	Zastaralé technologie; nízká účinnost.	Modernizace s OZE; digitalizace provozu.
Kritická infrastruktura	Zranitelnost vůči extrémnímu počasí; stárnoucí sítě.	Modernizace s ohledem na klimatickou odolnost; chytrá řešení.
Veřejná infrastruktura	Nízká odolnost škol, nemocnic, veřejných prostranství, parkovišť,...	Financování z NPO, SFŽP; integrace adaptace, participace veřejnosti
Stavebnictví	Chybějící adaptační standardy.	Udržitelné stavební technologie, materiály, environmentálně šetrné zadávání veřejných zakázek ve stavitelství.
Doprava	Zranitelnost silnic a železnic, vozového parku VHD	Modernizace, rozvoj udržitelné dopravy.
Energetika	Závislost na fosilních palivech, ohroženost nadzemní infrastruktury	Komunitní energetika, OZE, chytré sítě, odolnější robustní infrastruktura
Další Inženýrské sítě	Nízká odolnost proti povodním, vichřicím.	Decentralizace, modernizace.
Digitální infrastruktura a data	Slabé využití pro klima; nízká datová kapacita.	Klimatické dashboardy, senzory, satelitní data.
Místní ekonomické systémy	Nízká diverzifikace; citlivost na klima.	Podpora zelené transformace; udržitelný turismus.
Turismus	Závislost na počasí (zimní sporty). overturismus.	Diverzifikace, rozvoj ekoturistiky, cykloturistiky.
Průmysl a výroba	Energetická náročnost, nízká uhlíková transformace.	Průmysl 4.0, oběhové hospodářství, OZE.
Inovace a zelená transformace	Nízká komercializace inovací.	RIS3, TIC Zlín, podpora start-upů.
Zdravotní infrastruktura a kvalita života	Slabá příprava na kombinované hrozby.	Modernizace krizových plánů; vzdělávání.

Klíčový systém / subsystém	Překážky	Příležitosti
Krizový management	Chybějící komplexní scénáře.	Posílení mezioborové spolupráce.
Změna chování	Nízké zapojení veřejnosti.	Digitální nástroje, školní programy.
Ohrožené skupiny obyvatel	Nízká odolnost na extrémy.	Specifická opatření (chlazené zóny, plány evakuace).
Sociální soudržnost a komunity	Nerovnosti město-venkov.	Podpora komunitních plánů, participace.
Využití půdy a potravinářství	Eroze, pokles biodiverzity, citlivost na sucha.	Agroenvironmentální opatření; precizní zemědělství.
Zemědělství	Závislost na tradičních plodinách.	Odolnější plodiny, zavlažování.
Lesní hospodářství	Sucho, škůdci.	Druhovú diverzifikace, obnova lesů.
Potravinářství	Nízká soběstačnost.	Podpora místních řetězců.
Urbanismus a územní plánování	Slabé začlenění adaptace.	Modrozelená infrastruktura, chytrá města, vyvážený rozvoj území, rozvoj venkova.
Ekosystémy	Úbytek biotopů, fragmentace.	Biokoridory, retenční krajinné prvky, NBS.
NBS	Omezené využití v praxi.	Integrace do plánování; synergie s ochranou přírody.

zdroj: vlastní zpracování na základě aktivit RRJ – mapování relevantních systémů KCS

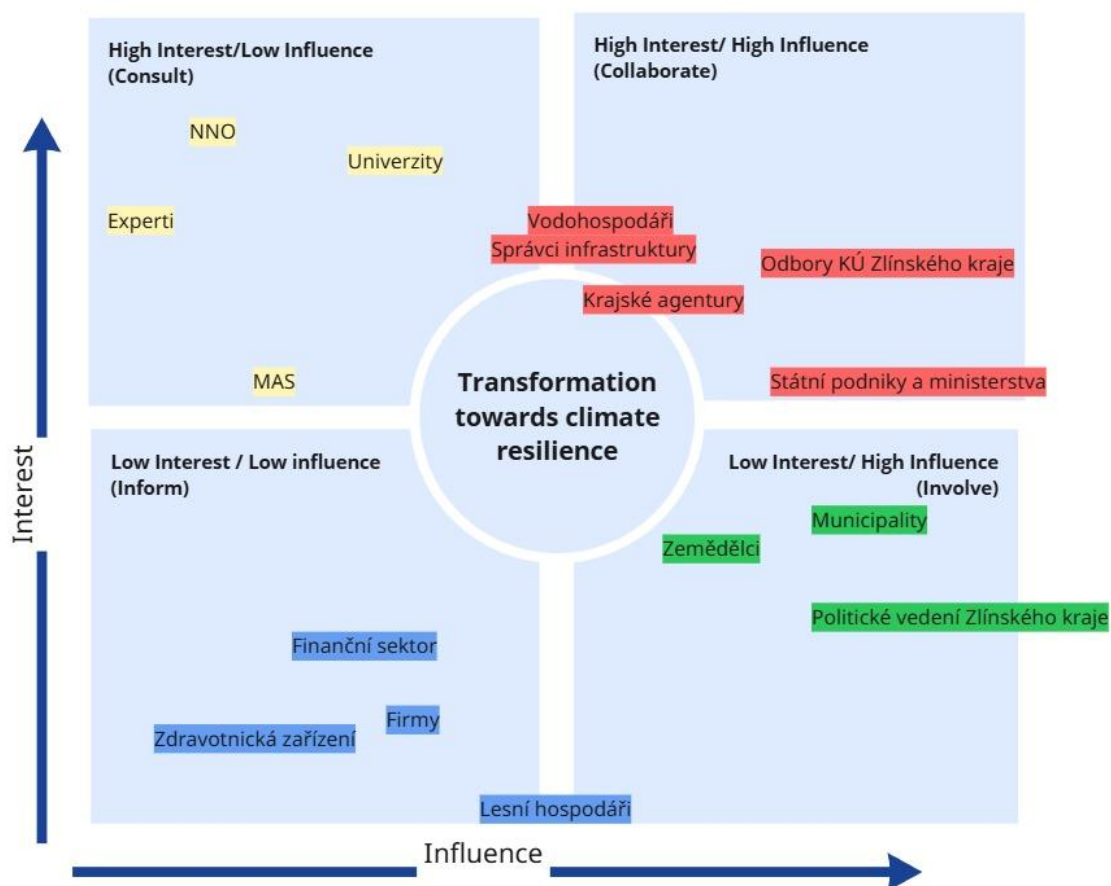

4.2 Potřeby a role zúčastněných stran

Skupina zúčastněných stran	Klíčový(é) systém(y) - KCS	Úroveň	Potřebuje	Potenciál přispění k odolnosti	Zranitelná skupina	Stav zapojení
Krajské politické vedení	Všechny KCS – strategické řízení	Regionální	Poptávka veřejnosti, koordinace strategických priorit	Schvalování a prosazování adaptačních a mitigačních strategií, nastavení priorit kraje		Zapojení paní radní, informování vedení, garant politické vůle
Odbory Krajského úřadu ZK	Hospodaření s vodou, kritická infrastruktura, urbanismus	Regionální	Koordinace dat, strategií, koncepcí, financování, kapacity, legislativní rámce	Implementace a koordinace rozvojových strategií a jejich adaptačních složek, správa veřejných investic	Ano, strategie pro sociální oblast	Zapojeno 6 klíčových odborů, aktivně zejména odbory ŽP a strategického rozvoje
Krajské agentury	Místní ekonomické systémy, inovace	Regionální	Spolupráce na financování, integrace adaptace do rozvoje	Podpora udržitelného rozvoje, networking	Ano, zahrnutý jsou i agentury pro sociální otázky	Oslovení, pozvání ke stakeholder dialogu, zájem spolupracovat zejména TIC
Municipality	Hospodaření s vodou, urbanismus, ekosystémy	Místní	Finanční podpora, technické poradenství	Realizace konkrétních opatření, NBS, územní plánování		Různý stupeň zapojení dle města
Státní podniky, MŽP	Hospodaření s vodou, ochrana přírody	Národní/r regionální	Legislativní rámec, koordinace, meziresortní spolupráce	Správa území, realizace strategických opatření		Přizvání ke stakeholder dialogu, různá míra zapojení
NNO	Ekosystémy, sociální soudržnost	Místní/reg ionální	Financování, lidské zdroje	Osvěta, lokální projekty, práce s komunitami	Ano, práce s komunitami	Přizvání ke stakeholder dialogu, nutná podrobnější koordinace
Univerzity	Inovace, hospodaření s vodou, zdraví a lidská pohoda	Regionální /národní	Financování výzkumu, propojení s praxí	Věda, výzkum, vzdělávání		UTB zapojeno se svým výzkumem, potřeba větší integrace výstupů do strategie
Zdravotnická zařízení	Zdraví a lidská pohoda	Místní/reg ionální	Finanční podpora, know-how	Prevence, krizová připravenost, osvěta	Ano, nemocní, senioři	Nemocnice zapojeny, dotazníky, osobní konzultace, účast na stakeholder dialogu
Správci sítí	Kritická infrastruktura	Regionální /místní	Investice do modernizace	Zajištění odolnosti sítí		Oslovení, mají zájem spolupracovat
MAS	Využití půdy, ekosystémy, hospodaření s vodou	Místní	Finance, metodická podpora	Sdílení příkladů praxe, realizace menších projektů		Oslovení, zatím nízká míra zapojení
Experti	Všechny KCS dle specializace	Regionální /národní	Prostor pro zapojení do realizace,	Metodická podpora, výzkum, poradenství		Konzultování, zatím zapojení jen částečně

Skupina zúčastněných stran	Klíčový(é) systém(y) - KCS	Úroveň	Potřebuje	Potenciál přispění k odolnosti	Zranitelná skupina	Stav zapojení
			financování práce			
Finanční sektor	Místní ekonomické systémy	Národní/r egionální	Přehled o projektech, investičních příležitostech	Financování odolnostních projektů		Zapojení (rozhovory, dotazníky). Zatím nedostatečně vyjasněné synergie spolupráce.
Zemědělci	Využití půdy a potravinářství	Místní/reg ionální	Podpora k udržitelnosti, motivace	Změna hospodaření, adaptace na sucho	Ano, venkovské komunity	Různý stupeň zapojení, rozdílné postoje
Lesní hospodáři	Využití půdy, ekosystémy	Místní/reg ionální	Podpora diversity, odolnost porostů	Ochrana krajiny, biodiverzity		Částečné zapojení, ale rozdílné postoje
Firmy	Místní ekonomické systémy	Regionální /místní	Motivace, finanční a legislativní rámec	Implementace zelených inovací, snižování emisí		Oslovení /dotazníky, osobní konzultace, účast vybraných na dialogu) velmi různé reakce

zdroj: vlastní zpracování na základě aktivit RRJ – Mapování stakeholderů

4.3 Místní šampioni

V době předložení tohoto dokumentu nabídla řada klíčových zúčastněných stran svou spolupráci na cestě Zlínského kraje k odolnosti vůči změně klimatu. **Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje** spolu s **odborem strategického rozvoje kraje** nabízí podporu při očekávané diskuzi s politickým vedením kraje, ale také aktivní zapojení při revizi finančních nástrojů včetně krajských dotačních titulů a podílí se na hledání reálných modelů koordinace adaptace v rámci regionu. Přispívají také nejen svými odbornými znalostmi v přípravě a realizaci opatření, jako je zadržování vody v krajině či revitalizace vodních toků.

Technologické inovační centrum (TIC) Zlín nabídlo spolupráci při propojování inovací a adaptace prostřednictvím aktivit zaměřených na podporu regionální zelené transformace a spolupráci se soukromým sektorem. **Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně** přispívá odbornými znalostmi a výzkumnými kapacitami, zejména prostřednictvím projektu FLAPRIS, který podporuje krajský varovný systém a zlepšuje schopnost regionu reagovat na extrémní klimatické jevy.

Státní pozemkový úřad (SPÚ) spolupracuje na přípravě opatření v rámci studie odtokových poměrů regionu Židelná a podporuje realizaci přírodě blízkých adaptačních opatření prostřednictvím pozemkových úprav. **Povodí Moravy, s.p.** nabízí odbornou spolupráci při přípravě a realizaci protipovodňových opatření a poskytování dat v oblasti správy vodních toků. **Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK)** nabízí spolupráci prostřednictvím realizace opatření v krajině podporovaných z dotačních programů na obnovu přírodních stanovišť, zlepšení retenční schopnosti krajiny a posílení biodiverzity.

Ze soukromého sektoru je příkladem aktivního přístupu společnost **Orkla Foods Česko a Slovensko, a.s.** (značka Hamé), která nabízí sdílení zkušeností ze svého projektu rekuperace vody ve výrobě, zaměřeného na snižování spotřeby vody a zvyšování energetické účinnosti. Důležitou roli hrají také MAS a NNO, které podporují šíření příkladů dobré praxe, osvětu a realizaci místních adaptačních projektů.

5 Správa

5.1 Kontext víceúrovňové správy

Struktura a místní správy

Zlínský kraj řídí opatření v oblasti klimatu a odolnosti primárně prostřednictvím strategických dokumentů, jako je **Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030**, **Krajská energetická koncepce**, **Koncepce ochrany přírody a krajiny** a dalších sektorových strategií (např. v oblasti dopravy, zdravotnictví, krizového řízení). Adaptace na změnu klimatu a posilování odolnosti jsou začleněny jako průřezová témata, nikoli jako samostatná agenda, což umožňuje určitou flexibilitu, ale zároveň snižuje systematickост a institucionální ukotvení.

5.1.1 Stávající řídicí struktury a rámce

Na úrovni krajské správy je klimatická agenda nejčastěji rozptýlena mezi více odborů – především:

- **Odbor strategického rozvoje** (tvorba Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030, Plánů rozvoje a dalších strategických dokumentů, koordinace Fondu Zlínského kraje),
- **Odbor životního prostředí a zemědělství** (opatření na ochranu přírody, hospodaření s vodou, monitoring emisí),
- **Odbor investic a majetku** (adaptace budov a infrastruktury),
- **Odbor dopravy** (udržitelnost dopravních systémů a jejich odolnost).

Koordinace mezi těmito odbory probíhá prostřednictvím pracovních skupin při tvorbě strategických dokumentů, méně však v realizační fázi. Zásadní roli hrají také **ORP (obce s rozšířenou působností)**, které zajišťují řadu adaptačních opatření na místní úrovni, včetně krizového řízení, protipovodňových plánů nebo územního plánování. Větší města (např. Zlín, Uherské Hradiště, Vsetín) připravují nebo realizují vlastní adaptační aktivity, často ve spolupráci s výzkumnými institucemi.

Zodpovědnost za klimatickou agendu a koordinaci

Zodpovědnost za politiky adaptace na změnu klimatu není v kraji explicitně přiřazena jedné instituci nebo pozici (např. klimatickému koordinátorovi). Koordinace je tedy zatím **distribuovaná** mezi jednotlivé odbory a závislá na konkrétním dokumentu nebo projektu. Chybí **centrální kontaktní bod**, který by řídil mezisektorovou koordinaci a metodické vedení v oblasti klimatické odolnosti. Iniciativu často přebírají partneři z akademického a výzkumného sektoru.

Zlínský kraj v současnosti využívá či zvažuje využít následující nástroje pro podporu a realizaci adaptačních opatření:

1) Vzdělávání a environmentální výchova (EVVO)

Adaptační témata jsou postupně začleňována do environmentálního vzdělávání, zejména prostřednictvím krajských školských zařízení, ekologických center a ve spolupráci s neziskovým sektorem. Cílem je zvyšování povědomí o klimatických rizicích a adaptačních možnostech u mladé generace i pedagogů.

2) Využívání krajských dotačních titulů (Fond ZK – Rozvoj a krizové řízení, POV, VHI, ŽP apod.)

Adaptační opatření jsou – částečně – podporována skrze již existující programy a výzvy:

- **Program obnovy venkova (POV)** – možnost financovat adaptační prvky v obcích (zadržování vody, výsadba zeleně),
- **Veřejně prospěšné investice (VHI)** – prostor pro projekty zvyšující odolnost infrastruktury,
- **Programy životního prostředí** – zaměření např. na hospodaření s vodou v krajině a lesích.

Některé z těchto programů již reflektují adaptační cíle (např. bodové zvýhodnění projektů přinášejících adaptační přínos), avšak chybí **systematické zařazení klimatických kritérií** napříč programy.

Na základě aktivit RRJ stojí za diskuzi vytvoření **nového specializovaného nástroje** či podprogramu výslovně zaměřeného na podporu adaptačních opatření v území (např. pilotní projekty, studie proveditelnosti, přírodní řešení, adaptace veřejných budov).

3) Projekty kraje nebo jeho příspěvkových organizací

Krajské investice do škol, zdravotnictví, dopravy či sociálních služeb představují významnou příležitost pro integraci adaptačních prvků:

- Rekonstrukce školních budov s ohledem na energetickou náročnost a tepelnou pohodu,
- Zatravnění a výsadba zeleně u zdravotnických zařízení (chlazení mikroklimatu),
- Revitalizace dopravní infrastruktury s prvky zadržování vody (propustné povrchy apod.).

V rámci **projekční přípravy** však zatím nejsou adaptační cíle systematicky zadávány, což omezuje možnost dosažení klimatických přínosů.

Nedostatky a výzvy

Mezi hlavní výzvy v oblasti správy a adaptace na změnu klimatu ve Zlínském kraji patří:

- **Fragmentace zodpovědnosti** mezi odbory bez jasného vůdčího subjektu,
- **Chybějící systémový monitoring dopadů klimatických opatření**, včetně nedostatečné veřejné dostupnosti a provázanosti dat,
- **Nízká institucionální kapacita** věnovaná klimatické agendě (personální i metodická),
- **Nízká integrace klimatických rizik do rozpočtového plánování** a investičních priorit.

Zlínský kraj se tyto nedostatky snaží řešit mimo jiné právě prostřednictvím účasti v programu Pathways2Resilience, jehož cílem je **podpořit systémové změny v oblasti řízení, monitorování, evaluace a participace** v adaptační politice. Jedním z kroků je například posílení **víceúrovňového řízení**, zapojení zástupců obcí, akademické sféry a odborné veřejnosti do tvorby klimatických strategií a investičních plánů.

5.1.2 Zapojení nevládních zúčastněných stran

Partnerství pro řešení výzev spojených s adaptací

Ve Zlínském kraji probíhá více aktivit zaměřených dlouhodobá partnerství v oblasti životního prostředí, energetiky a rozvoje venkova.

Například:

- Kraj spolupracuje s **Povodím Moravy** při realizaci revitalizačních opatření a plánování protipovodňové ochrany. Partnerství zahrnuje i zapojení obcí a zpracovatelů projektové dokumentace při přípravě adaptačních zásahů do krajiny.
- Zlínský kraj podporuje spolupráci s **Energetickou agenturou ZK**, která poskytuje konzultace obcím, školám a veřejným institucím v oblasti energetických úspor a obnovitelných zdrojů. Adaptace je často součástí komplexních projektů na rekonstrukce budov, řízení spotřeby energie nebo instalaci zelených střech.
- V rámci **MAS** (např. MAS Vizovicko a Slušovicko, MAS Luhačovské Zálesí) jsou řešeny lokální projekty zaměřené na hospodaření s vodou v krajině, sázení dřevin, podporu komunitní energetiky či zadržování vody na zemědělské půdě.
- Spolupráce se **středními školami** a **univerzitami** (např. UTB ve Zlíně) se soustředí na vzdělávání v oblasti udržitelnosti, zapojení studentů do řešení problémů veřejného prostoru a environmentální osvětu.

Zapojení akademické obce, soukromého sektoru a občanské společnosti

Akademická obec zapojuje do rozvoje adaptační politiky zejména prostřednictvím výzkumných projektů a terénních výzkumů zaměřených na dopady klimatické změny – např. ve spolupráci s ČHMÚ, Mendelovou univerzitou nebo Výzkumným ústavem vodohospodářským TGM.

Soukromý sektor je zapojen převážně prostřednictvím energetických firem, poradců a projektantů, kteří navrhují a realizují konkrétní opatření pro obce (např. výsadby, akumulční nádrže, FVE, technologie šetrné k životnímu prostředí).

Občanská společnost se v regionu angažuje především skrze:

- místní ekologické spolky (např. ČSOP, ZO ČSOP Veronica),
- **organizaci Líska, z. s., která působí jako regionální centrum environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty**, propojuje školy, neziskové organizace, obce a další aktéry a rozvíjí vzdělávací a komunitní projekty se silnou vazbou na místní krajinu,
- aktivní komunity řešící lokální otázky kvality ovzduší, vody a veřejného prostoru.

Mechanismy zapojení veřejnosti

Ve Zlínském kraji neexistuje jednotný nástroj participace v oblasti adaptace, přesto však probíhá řada aktivit umožňujících zapojení občanů a komunit:

- **Veřejná projednávání** v územním plánování a EIA procesech, kde se klimatická rizika stávají stále častějším tématem.
- **Participativní rozpočty** v některých městech a obcích (např. Zlín, Otrokovice), v jejichž rámci jsou financována opatření zvyšující odolnost – např. komunitní zahrady, stínění, výsadby stromů.
- **Komunitní akce a kampaně**, jako jsou dny Země, ekologické dny, výsadby stromů a úklidové akce, které posilují veřejné povědomí o nutnosti adaptace a osobní angažovanosti.
- Práce MAS a regionálních partnerství na tzv. komunitně vedeném místním rozvoji (CLLD), který často zahrnuje klimatické aspekty v rámci témat „zdravé krajiny“, „voda v krajině“ nebo „klimatická výchova“.

5.1.3 Sladění výstupů Pathways2Resilience s formálními postupy a plány

Výstupy programu Pathways2Resilience (P2R) – zejména **Strategie odolnosti Zlínského kraje, investiční plán** a navrhované systémové změny – bude nutné **provázat s již existujícími krajskými strategiemi a formálními rozhodovacími procesy**. Za tímto účelem bude důležité zajistit včasné zapojení příslušných institucí, které mají kompetenci tyto výstupy připomínkovat a schvalovat.

Instituce a časový rámec přezkumu

Hlavními aktéry, kteří budou muset výstupy P2R přezkoumat, jsou:

- **Odbor strategického rozvoje Krajského úřadu Zlínského kraje** – zodpovědný za koordinaci strategických dokumentů, bude hrát klíčovou roli při začleňování výstupů do Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030.
- **Odbor životního prostředí a zemědělství** – posoudí návrhy opatření z hlediska souladu s krajskou environmentální politikou, Krajskou energetickou koncepcí a Koncepcí ochrany přírody a krajiny.
- **Rada a Zastupitelstvo Zlínského kraje** – finální výstupy, zejména investiční plán a navrhované strategické dokumenty, budou podléhat formálnímu schválení na úrovni volených orgánů.

Předpokládaný harmonogram:

- 3. čtvrtletí 2025: proběhne interní připomínkování výstupů P2R, zapojení odborů krajského úřadu a externích partnerů v rámci odborných pracovních skupin.
- 1. čtvrtletí 2026: předložení návrhů výstupů Radě Zlínského kraje a následně Zastupitelstvu ke schválení nebo začlenění do oficiálních strategických a plánovacích dokumentů.

Politické a byrokratické rámce ovlivňující schvalování

Vývoj a schvalování výstupů P2R ovlivňuje několik formálních rámců a procesů:

- **Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)** – některá opatření navržená v investičním plánu mohou mít vazbu na územně plánovací dokumentaci a budou muset být posouzena z hlediska souladu s územními plány obcí či Zásadami územního rozvoje kraje.
- **Směrnice 2001/42/ES (SEA – strategické posuzování vlivů na životní prostředí)** – pokud výstupy P2R povedou k vytvoření nové strategie nebo aktualizaci stávajícího strategického dokumentu, bude nezbytné provést SEA včetně konzultací s veřejností a dotčenými orgány.
- **Politický cyklus kraje** – volby do Zastupitelstva Zlínského kraje (nejbližší v roce 2028) určují politické nastavení a schvalovací dynamiku. Výstupy P2R budou muset být zpracovány tak, aby byly kompatibilní s termíny pro přípravu nových verzí Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030 nebo Plánu rozvoje (obvykle každé 2–3 roky).
- **Soulad s národními a evropskými strategiemi** – zejména Národní adaptační strategií ČR, Taxonomií EU, Zelenou dohodou a požadavky Modernizačního fondu a OP ŽP, které ovlivňují způsobilost investic navržených ve výstupech P2R.

Zajištění souladu a integrace výstupů P2R s těmito formálními procesy je zásadní, aby jejich výsledky nebyly pouze expertními návrhy, ale staly se součástí krajského rozhodování a rozpočtového plánování. Již v raných fázích bude nutné vést diskusi s odpovědnými odbory a představiteli kraje, aby byl vytvořen prostor pro institucionalizaci těchto výstupů.

6 Monitorování, hodnocení a učení (MEL)

Zlínský kraj v současnosti využívá několik dokončených a probíhajících mechanismů k monitorování realizace, účinnosti a vhodnosti činností v oblasti přizpůsobování se změně klimatu. Tyto mechanismy vycházejí ze stávajících strategických a koncepčních dokumentů, které kraj systematicky naplňuje a pravidelně vyhodnocuje.

Strategický rámec a program rozvoje kraje

Základním nástrojem monitorování je vyhodnocování plnění **Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030**, který integruje témata adaptace na změnu klimatu, environmentální stability a odolnosti území. Tento dokument je průběžně sledován pomocí specifických indikátorů. **Odpovědnost za tento proces** nese Odbor strategického rozvoje, který shromažďuje data napříč krajskými odbory a připravuje hodnotící zprávy pro Zastupitelstvo Zlínského kraje. Výsledky slouží jako podklad pro revizi strategických priorit a rozpočtové alokace v dalších letech.

Krajská energetická koncepce

Zlínský kraj má zpracovanou **Krajskou energetickou koncepci**, která zahrnuje prvky mitigace i adaptace. Její naplňování je sledováno prostřednictvím indikátorů, jako je spotřeba energie v sektoru veřejných služeb, podíl obnovitelných zdrojů energie (OZE) nebo úroveň úspor dosažených energetickými opatřeními. Monitoring zajišťuje Energetická agentura Zlínského kraje ve spolupráci s krajským odborem životního prostředí. Sledované údaje jsou využívány při plánování projektů a přípravě žádostí do Modernizačního fondu nebo Operačního programu Životní prostředí.

Koncepce ochrany přírody a krajiny

Dalším relevantním nástrojem je **Koncepce ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje**, která se zaměřuje na zvyšování retenční schopnosti krajiny, obnovu mokřadů a podporu biodiverzity. Monitoring opatření probíhá prostřednictvím pravidelného sběru dat o realizovaných projektech a analýz prostředí (např. vývoj zalesnění, rozloha přírodě blízkých ekosystémů, stav chráněných území), často ve spolupráci s AOPK ČR. Výsledky jsou zohledňovány při aktualizaci prioritních území pro další zásahy.

Povodňová ochrana a klimatická rizika

Zlínský kraj se dlouhodobě věnuje **monitorování protipovodňové ochrany**, zejména v návaznosti na historické události (např. povodně v roce 1997). Monitoring zahrnuje jak technické prvky ochrany (stav hrází, retenčních nádrží), tak plánovací nástroje (plány dílčích povodí, místní povodňové plány). Zodpovědnými institucemi jsou Povodí Moravy, HZS, ORP a krajská povodňová komise. Zjištěné nedostatky vedou ke konkrétním návrhům opatření, která jsou následně financována z národních nebo evropských zdrojů.

Energetický a technický monitoring krajských budov

Některé z veřejných budov ve vlastnictví Zlínského kraje jsou vybaveny systémy měření a regulace, které umožňují sledovat jejich **energetickou náročnost a odolnost vůči extrémním klimatickým jevům** (např. přehřívání, zateplení, hospodaření s dešťovou vodou). **Získaná data** jsou využívána jak pro optimalizaci provozu, tak pro návrhy investic (např. instalace FVE, zelené střechy, zlepšení obalových konstrukcí), přičemž tato opatření přispívají ke zvyšování adaptační kapacity objektů.

Ačkoli má Zlínský kraj již zavedené určité mechanismy pro sledování realizace strategických a koncepčních dokumentů, **tyto systémy nejsou přímo zaměřeny na systematický sběr dat souvisejících s odolností systémů vůči změně klimatu**. Monitorovací rámce často sledují dílčí indikátory nebo technické parametry, ale **chybí jednotná evidence a propojení na konkrétní cíle v oblasti klimatické odolnosti**. Zveřejňování výsledků a jejich evaluace je zároveň **obtížně dohledatelné a nedostatečně transparentní**, což komplikuje posouzení, zda a jak jsou naplňovány stanovené cíle adaptace.

Cílem programu Pathways2Resilience je otevřít diskusi o potřebě systémových změn v oblasti správy dat, nastavení monitoringu, vyhodnocování účinnosti opatření a učení se z realizovaných kroků. To zahrnuje i podporu kapacit regionu pro sledování vícenásobných přínosů odolnosti (Multiple Resilience Dividends) a zavádění transparentních a prakticky využitelných hodnoticích nástrojů, které budou reflektovat komplexní dopady klimatické změny na území Zlínského kraje.

7 Finance

7.1 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces se řídí zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků.

Finanční hospodaření Zlínského kraje se řídí ročním rozpočtem a střednědobým výhledem rozpočtu. Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový rok je shodným s rokem kalendářním.

Rozpočtový proces má na starosti oddělení Rozpočtu a financování ekonomického odboru.

Rozpočtový proces má několik fází:

- Příprava – zahrnuje sběr dat o očekávaných příjmech a výdajích, oddělení Rozpočtu a financování koordinuje a metodicky řídí jednotlivé odbory při sestavování podrobného rozpisu rozpočtu
- Schválení – návrh rozpočtu je předložen k projednání a schválení krajskému zastupitelstvu. Kraj zveřejní návrh rozpočtu na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva. Přípomínky k návrhu rozpočtu mohou občané příslušného územního samosprávného celku uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění nebo ústně při jeho projednávání na zasedání zastupitelstva.
- Realizace – čerpání rozpočtu podle schválené struktury
- Monitoring a případné úpravy – během roku se rozpočet monitoruje a případně upravuje podle aktuálních potřeb a finanční situace. Úpravy jsou prováděny pomocí rozpočtových opatření, která jsou schvalována Radou a Zastupitelstvem Zlínského kraje
- Vyhodnocení – na konci roku se provádí vyhodnocení, které zahrnuje analýzu toho, jak byly finanční prostředky využity a zda byly dosaženy stanovené cíle.

Jak už bylo uvedeno výše, důležitou roli při sestavování rozpočtu Zlínského kraje hrají jednotlivé odbory krajského úřadu. Odbory v rámci své působnosti sbírají podklady pro sestavení rozpočtu – rozdělené na příjmy, provozní (běžné) a investiční výdaje (kapitálové) a závazný limit na provozní výdaje.

Součástí rozpočtu jsou závazné ukazatele, kterými se musí řídit výkonné orgány kraje, právnické osoby zřízené nebo založené v působnosti kraje při svém hospodaření, další osoby (příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu). Závazné ukazatelé mohou zahrnovat výši příjmu a výdajů pro jednotlivé kapitoly rozpočtu, částku financování rozpočtu, částky týkající se financování příspěvkových organizací (příspěvky na provoz) a další. Překročení hodnot těchto ukazatelů je porušením rozpočtové kázně se všemi dopady. Změnu závazných ukazatelů vyžaduje schválení zastupiteli, a to v době před uskutečněním výdajů nekrytých schváleným rozpočtem.

7.2 Proces příjmů a kapitálových investic

Proces vypracovávání návrhů na příjmy a kapitálové investice Zlínského kraje je pevně svázán s každoročním schvalováním krajského rozpočtu a střednědobým rozpočtovým výhledem. Tento proces vychází ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a je úzce propojen se strategickým plánováním kraje, zejména prostřednictvím dokumentů jako je **Strategie rozvoje Zlínského kraje, Střednědobý výhled rozpočtu ZK** nebo **Programové rámce IROP, OPŽP, PRV** apod.

Kapitálové výdaje jsou plánovány podle rozpočtové skladby, a to ve vazbě na jednotlivé tematické oblasti (např. doprava, školství, kultura, životní prostředí, zdravotnictví). Výběr a příprava investic je zpravidla řízena příslušnými odbory Krajského úřadu ZK a následně schvalována Radou a Zastupitelstvem kraje.

Návrhy investičních projektů jsou posuzovány podle následujících kritérií:

- **soulad se strategickými dokumenty kraje a územními plány,**
- **dostupnost financování** (vlastní zdroje, dotace, návratné zdroje),
- **fáze připravenosti projektu** (projektová dokumentace, územní rozhodnutí, stavební povolení),
- **dopad na provozní rozpočet a**
- **ekonomická efektivita** – např. posouzení **čisté současné hodnoty (NPV), vnitřního výnosového procenta (IRR)** či **poměru přínosů a nákladů (BCR)** zejména u větších investic nebo projektů s očekávaným multiplikačním efektem.

7.3 Rozpočtová obálka

Na základě analýzy běžných a kapitálových výdajů Zlínského kraje a 13 měst s rozšířenou působností (ORP) byl zpracován odhad současného a plánovaného financování adaptace na změnu klimatu v regionu.

Pokud byly k dispozici **konkrétní položky vztahující se k adaptaci** (např. projekty hospodaření s vodou, údržby a rozvoje zeleně, VS prvků, energetických úspor a FVE), byly započteny v plné výši. Tam, kde detailní položky chyběly, byl použit kvalifikovaný odhad, že **1–3 % běžných provozních výdajů souvisí s adaptací** (údržba zeleně, krizová připravenost) a **8–12 % kapitálových výdajů s investicemi do adaptace** (zeleně, voda, energetická opatření).

Hodnoty byly navýšeny o odhadovaný podíl státních podniků a institucí (Povodí Moravy, Lesy ČR, ŘSD, SFDI), které v regionu realizují opatření podporující adaptaci (~200 mil. Kč ročně).

Tabulka níže ukazuje **současný odhad financování adaptace na období 2025–2027**, nastavený ve třech scénářích:

Scénář	2025	2026	2027
Horní	1 056 514 tis. Kč	1 050 000 tis. Kč	1 050 000 tis. Kč
Centrální	845 211 tis. Kč	426 119 tis. Kč	420 079 tis. Kč
Dolní	676 169 tis. Kč	340 895 tis. Kč	336 063 tis. Kč

zdroj: vlastní zpracování na základě střednědobého výhledu rozpočtu Zlínského kraje a rozpočtů 13 ORP, pozn. pro roky 2026 a 2027 nebyly u některých podkladů dostupné údaje, proto střední a dolní scénář vychází pouze z hodnot, které se ve schválených dokumentech objevily a jedná se pouze o velmi orientační odhad

Horní scénář předpokládá aktivní využití dostupných dotačních titulů a realizaci adaptačních projektů i tam, kde zatím nejsou zveřejněny střednědobé plány obcí, ale adaptace běžně probíhají. Dolní scénář je konzervativní variantou, která uvažuje s nižší mírou čerpání a posunem některých projektů.

Klíčové předpoklady a závislosti:

- Stabilní výběr daní poskytuje kraji a obcím prostředky na kofinancování adaptačních projektů.
- Nové legislativní předpisy (např. EPBD, ESG reporting) zrychlí implementaci adaptačních opatření.
- Očekává se čerpání z Modernizačního fondu, OPŽP, SFŽP a dalších zdrojů.
- Zapojení státních podniků (Povodí Moravy, Lesy ČR, ŘSD) významně zvyšuje objem investic do adaptace v regionu.
- Inflační tlaky a ceny stavebních prací mohou snížit reálnou kupní sílu rozpočtů, proto je důležité uvažovat horní scénář jako rezervní kapacitu.

7.4 Náklady na změnu klimatu a krátkodobé investiční potřeby

Finanční dopady historických povětrnostních událostí

Tabulka níže přehledně ukazuje **finanční dopady historických povětrnostních a klimatických událostí ve Zlínském kraji**, které v minulosti způsobily miliardové škody na infrastruktuře, majetku, zemědělství i lesních porostech a měly významný dopad na veřejné rozpočty i život obyvatel regionu. Zahrnuje klíčové události, jako byly povodně v letech 1997, 2010 a 2024, opakované vlny sucha a veder či silné bouře a orkány, které jsou důkazem zvyšující se klimatické zranitelnosti regionu. Tyto údaje zdůrazňují **nutnost systematických adaptačních opatření**, která mohou dlouhodobě snižovat dopady klimatických extrémů a přispět k ochraně ekonomiky a kvality života v kraji.

Událost	Datum	Hlavní dopady	Celkové náklady	Relevantní studie / údaje
Povodně 1997	Červenec 97	Škody na infrastruktuře, evakuace obyvatel, ztráty na majetku	7,8 mld. Kč	Vládní zpráva o povodních 1997, SFŽP, ZK
Povodně 2010	květen–červen 2010	Povodně na přítocích Moravy, škody na komunikacích, majetku	1,45 mld. Kč	Hodnocení povodní 2010, Povodí Moravy, ZK
Povodně 2024	Září 24	Škody na infrastruktuře a zemědělství	2,4 mld. Kč	Odhady ZK, Povodí Moravy, HZS ZK
Bleskové povodně 2009	Červen 09	Škody na majetku a infrastruktuře (Vsetínsko)	stovky mil. Kč	Zprávy Povodí Moravy, HZS ZK
Bleskové povodně 2010	květen–červen 2010	Škody na infrastruktuře a	>1 mld. Kč	Povodí Moravy, ZK

Událost	Datum	Hlavní dopady	Celkové náklady	Relevantní studie / údaje
		majetku (Rožnovská Bečva)		
Vlna veder 2015	Srpen 15	Zvýšená úmrtnost, přetížení zdravotnictví, pokles produktivity	desítky mil. Kč	ČHMÚ, MZ ČR, ZK
Sucho 2015	jaro-podzim 2015	Pokles zemědělské produkce, nedostatek vody	stovky mil. Kč	Agrární komora, ČHMÚ, ZK
Sucho 2018	jaro-podzim 2018	Pokles výnosů, snížení hladin podzemních vod	stovky mil. Kč	Agrární komora, ČHMÚ
Silné bouře 2021	červen-červenec 2021	Poškození infrastruktury, majetku, přerušení dodávek	stovky mil. Kč	HZS ZK, ČHMÚ
Orkán Herwart	Říjen 17	Škody na lesních porostech a infrastruktuře	desítky mil. Kč	Lesy ČR, HZS ZK
Požár u Lukovečku	Červenec 22	Poškození lesních porostů	jednotky mil. Kč	HZS ZK, Lesy ČR

zdroj: vlastní zpracování na základě veřejně dostupných dat na webu, v médiích, sociálních sítích a na základě odhadů

Náklady na změnu klimatu (nečinnost)

Tabulka níže ukazuje **důkazy o reálných a odhadovaných nákladech nečinnosti vůči změně klimatu ve Zlínském kraji**, které zahrnují škody způsobené opakovanými povodněmi, suchem, vlnami veder, kůrovcovou kalamitou a dalšími extrémními projevy počasí. Tyto události již způsobily škody za více než 15 miliard Kč a podle modelů a analýz (ČHMÚ, EEA, Lesy ČR) představují každoroční náklady a ztráty ve výši stovek milionů až jednotek miliard Kč, což zdůrazňuje ekonomickou nutnost realizace adaptačních opatření, která pomohou tyto náklady snižovat a chránit ekonomiku i obyvatele kraje.

Důkazy	Datum	Hlavní dopady	Celkové náklady	Klíčové náklady
Hodnocení povodní 1997, 2010, 2024	1997, 2010, 2024	Škody na infrastrukturu, majetku, evakuace	11,65 mld. Kč	Opravy komunikací, mostů, obnova majetku
Hodnocení dopadů sucha 2015–2019 (ČHMÚ, ZK)	2015–2019	Pokles zemědělských výnosů, snížení hladin vod	>1 mld. Kč	Podpora zemědělců, ztráty výnosů
Vlna veder 2015, 2024 (ČHMÚ, MZe ČR)	2015, 2024	Zvýšená úmrtnost, přetížení zdravotnictví	desítky mil. Kč	Zdravotní péče, provoz chlazení
Studie „Economic impacts of climate change on Europe“ (EEA)	2020	Dopady změny klimatu na regionální ekonomiku	~800 mil. Kč ročně	Ztráty ve výrobě, vyšší náklady na energie
Zpráva Povodí Moravy o bleskových povodních	2009, 2010, 2011, 2024	Škody na infrastrukturu, majetku	>2 mld. Kč	Opravy, nouzová opatření
Odhady Lesů ČR k suchu a kůrovcové kalamitě	2015–2020	Poškození lesních porostů	stovky mil. Kč ročně	Ztráty dřevařské produkce, obnova

Stávající financování adaptace a financování

Následující tabulka shrnuje **stávající a odhaduje plánované výdaje na adaptaci na změnu klimatu ve Zlínském kraji a 13 ORP v období 2025–2027**. Vychází z rozpočtů ZK a měst, ze střednědobých výhledů tam, kde jsou k dispozici. Tam kde byly započítány identifikované adaptační projekty (zeleň, voda, vsakovací a retenční prvky modrozelené infrastruktury, energetika) a tam, kde konkrétní položky nebyly dostupné, byl použit kvalifikovaný odhad na základě dosavadní realizace obcí a krajských organizací. Zahrnuje investice z veřejných rozpočtů, Modernizačního fondu, OPŽP, NPO a odhadované příspěvky soukromého sektoru. Celkově lze předpokládat, že na adaptaci může být v regionu v uvedeném období investováno přibližně až **100 mil. EUR**, což přispěje ke snižování dopadů klimatických rizik a zvýšení odolnosti území.

Sektor	Položka	Částka (v milio ne ch eur)	Obdob í	Veřejné / soukrom é	Výhody	Zdroj(e)	Poznámky
Životní prostředí	Zeleň, hospodaření s vodou, VS prvky	28	2025–2027	Veřejné	Retence vody, chlazení měst, biodiverzita	Rozpočty ZK a ORP	OPŽP, SFŽP, rozpočty měst
Energetika	OZE, FVE, úspory energie v budovách	22	2025–2027	Veřejné	Snížení emisí, úspora nákladů	Modernizační fond, NPO, OP TAK	ZK, obce, příspěvkové organizace
Vodní hospodářství	Protipovodňová opatření, retenční nádrže	14	2025–2027	Veřejné	Ochrana majetku, infiltrace vody	SFŽP, Povodí Moravy	Spolupráce s obcemi
Doprava	Odvodnění komunikací, zelená infrastruktura	10	2025–2027	Veřejné	Snížení povodňových rizik	Rozpočet ZK	Investice do komunikací
Sociální oblast	Adaptace a energetické úspory v objektech sociálních služeb	4	2025–2027	Veřejné	Úspora energie, komfort	Rozpočet ZK, OPŽP	Domovy pro seniory
Soukromý sektor	Zeleň, retenční opatření v areálech	8	2025–2027	Soukromé	Retence vody, snižování teplot	Odhady ZK	Areály firem, developery
Obce a města	Lokální adaptační projekty	12	2025–2027	Veřejné	Zeleň, VS prvky, voda	Rozpočty ORP	13 měst ORP
Celkem		98					

zdroj: vlastní zpracování na základě neúplných dat o čerpání evropských zdrojů a expertních odhadů

Pro odhad financování adaptace ve Zlínském kraji byly analyzovány rozpočty Zlínského kraje dle Střednědobého výhledu rozpočtu ZK 2026–2028, kde byly identifikovány plánované kapitálové a provozní výdaje relevantní pro adaptaci na změnu klimatu, zejména investice do zeleně, hospodaření s vodou, vsakovacích a retenčních prvků a energetických opatření. Odhad podílu těchto výdajů byl stanoven na 8–12 % z kapitálových výdajů a 1–3 % z běžných provozních výdajů jako relevantních pro adaptační opatření. Stejný postup byl uplatněn také při analýze rozpočtů 13 měst s rozšířenou působností, kde byly tam, kde byly dostupné konkrétní investice na zeleň, vodu, VS prvky a energetické úspory, započítány přímo, a v ostatních případech byl aplikován stejný kvalifikovaný odhad jako u kraje. Do rámce financování byly zapracovány také veřejně dostupné alokace z Modernizačního fondu, Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) a Národního plánu obnovy (NPO), kde například Modernizační fond přináší orientačně 150–250 mil. Kč ročně pro OZE a energetické úspory, OPŽP poskytuje alokace na zeleň, hospodaření s vodou a VS prvky, a NPO se zaměřuje na FVE a úspory energie v budovách veřejného sektoru. Odhad financování ze soukromého sektoru vychází z realizovaných projektů firem a developerů v regionu, jako jsou retenční opatření, zelené střechy či vsakovací systémy. Dále byly započítány pravidelné investice Povodí Moravy a Lesů ČR, které v regionu realizují protipovodňová opatření, revitalizace vodních toků, rekonstrukce koryt a opatření proti suchu, s konzervativním ročním odhadem 50–100 mil. Kč pro Zlínský kraj.

Celková částka **98 mil. EUR (cca 2,5 mld. Kč)** vychází ze **součtu identifikovaných investic a kvalifikovaných odhadů na 3 roky**, což odpovídá cca 800–900 mil. Kč ročně na financování adaptace v regionu.

7.5 Strategické zdroje, nástroje a hodnocení překážek

7.5.1 Stávající zdroje a nástroje

Stávající zdroje

Zdroj:	Sektor	Účel	Orientační výše finančních prostředků v CZK
Evropská komise (MFF, LIFE, EFRR, Kohezní fondy)	Veřejný (EU)	Financování adaptace (zeleň, voda, OZE, města, infrastruktura)	5–10 mil/projekt; stovky mil ročně regionálně
Národní vlády (MŽP, SFŽP, MPO, MMR)	Veřejný (národní)	OPŽP, Modernizační fond, SFŽP, NPO – klíčové dotační programy	50–200 mil ročně regionálně
Krajské rozpočty a fondy (Zlínský kraj)	Veřejný (regionální)	Přímé alokace a fondy pro adaptační projekty (zeleň, voda, energetika)	desítky–stovky mil ročně dle kraje
Městské a obecní rozpočty a fondy	Veřejný (obce)	Lokální adaptační projekty (zeleň, voda, OZE)	jednotky–desítky mil ročně dle obce
Státní fond životního prostředí (SFŽP)	Veřejný	Dotace na hospodaření s vodou, modrozelenou infrastrukturu, OZE	50–80 mil ročně regionálně
Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)	Veřejný	Retenční a krajinářská opatření, výsadba zeleně, agrolesnictví	cca 30 mil ročně regionálně
Program PGRLF	Veřejný	Retenční a protierozní opatření v krajině	jednotky mil ročně
Modernizační fond	Veřejný (EU/národní)	OZE a energetické úspory relevantní pro adaptaci	cca 200 mil ročně regionálně
Soukromé zdroje firem a developerů	Soukromý	Investice do zeleně, vody, OZE na komerčních a rezidenčních nemovitostech	desítky mil ročně regionálně

Stávající nástroje

Nástroj	Sektor	Účel	Orientační výše finančních prostředků na přizpůsobení v CZK
Dotace (Grants)	Veřejný	OPŽP, SFŽP, NPO, Modernizační fond, krajské a obecní dotační programy	500–900 mil ročně v regionu
Dluh (Debt)	Veřejný/soukromý	Úvěry obcí a kraje, případně EIB na projekty adaptace a energetiky	jednotky–desítky mil/projekt
Poplatky a uživatelské platby (Fees/User Charges)	Veřejný/obce	Vodné, stočné, poplatky za odpady využívané pro financování zeleně	jednotky mil ročně obce
Nepeněží vklady (Non-monetised inputs)	Veřejný/komunitní	Dobrovolnické akce, komunitní výsadby, vlastní práce obcí	obtížně vyčíslitelné (tisíce až statisíce Kč ročně)
Kombinované financování (Blended finance)	Veřejný/soukromý	PPP/ESCO projekty (energetika, úspory, modrozelená infrastruktura)	jednotky–desítky mil/projekt
Mezivládní transfery (Intergovernmental Transfers)	Veřejný	Převody mezi státem, krajem a obcemi na adaptační projekty	150–300 mil ročně v regionu

zdroj: vlastní zpracování na základě expertních odhadů a katalogu zdrojů a nástrojů P2R

7.5.2 Další strategické zdroje a nástroje

Další zdroje

Zdroj:	Typ (veřejný, soukromý nebo hybridní)	Odůvodnění	Orientační částky, které by mohly být získány
EIT Climate-KIC	Veřejný (EU)	Inovační a systémové projekty adaptace, spolupráce s regiony	0,5–5 mil/projekt
Evropská investiční banka (EIB)	Veřejný (EU)	Úvěry a technická asistence na adaptační projekty, OZE, města, infrastruktura	10+ mil/projekt
Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD)	Veřejný (EU)	Úvěry a investice pro adaptaci a klimatickou odolnost	jednotky–desítky mil/projekt
Council of Europe Development Bank (CEB)	Veřejný (EU)	Úvěry a granty pro sociální kohezi s důrazem na klima	jednotky–desítky mil/projekt
Filantropické a nadační zdroje	Soukromý	Menší komunitní a pilotní adaptační projekty	jednotky mil ročně regionálně
Evropské PPP a ESCO modely	Kombinace veřejný/soukromý	Návratnost investic do energetických úspor a zelené infrastruktury	jednotky–desítky mil/projekt

Další nástroje

Nástroj	Sektor	Odůvodnění	Orientační částky, které by mohly být získány
Vlastní kapitál (Equity)	Soukromý	Vstup soukromých investorů do projektů OZE a adaptačních řešení	jednotky–desítky mil/projekt
Financování dle výsledků (Results-based Financing)	Veřejný	Platba za dosažené výsledky v adaptaci (např. snižování emisí)	potenciálně jednotky–desítky mil ročně
Zajištění rizik (Risk Mitigation)	Soukromý/pojišťovny	Pojištění klimatických rizik, garance	dle rozsahu škod, nelze přesně vyčíslit
Zdanění (Taxation)	Veřejný	Daňové úlevy nebo speciální poplatky na podporu adaptace	zatím minimálně využíváno
Zachycení hodnoty území (Land Value Capture)	Veřejný	Financování adaptace ze zhodnocení pozemků (např. poplatky developerů)	potenciálně jednotky–desítky mil ročně
Nefinanční nástroje (Non-financial instruments)	Veřejný/soukromý	Normy, povinnosti a regulační nástroje	nemají přímou finanční alokaci

zdroj: vlastní zpracování na základě expertních odhadů a katalogu zdrojů a nástrojů P2R

7.6 Synergie při financování zmírňování dopadů

Tento dokument slouží jako praktický nástroj pro Zlínský kraj a jeho města a obce k přípravě na systematické řešení klimatické změny a budoucí klimatické neutrality. Přestože Zlínský kraj zatím nemá přijatou vlastní strategii, klimatické cíle ani závazky, dokument poskytuje přehled dostupných nástrojů a zdrojů financování adaptace a mitigace a pomáhá vytvářet podmínky pro formulaci takových závazků v budoucnu.

Dokument podporuje první kroky k systematickému sběru a přípravě projektů zaměřených na zadržování vody, rozvoj městské zeleně, energetické úspory a obnovitelné zdroje, což jsou oblasti, které mohou být jádrem budoucích klimatických opatření kraje a obcí.

Poskytuje také jasnou identifikaci bariér, které nyní brání realizaci adaptačních a mitigačních opatření, jako je nedostatek informací o financování, administrativní složitost dotačních procesů a absence ucelené koordinace mezi obcemi. Navrhuje praktická opatření, jak tyto bariéry odstraňovat a postupně zvyšovat připravenost obcí a měst k čerpání financí na opatření, která posilují odolnost regionu vůči klimatickým dopadům.

Dokument může být využit jako základní stavební kámen pro přípravu akčního plánu adaptace na změnu klimatu a strategie pro snižování emisí na úrovni Zlínského kraje nebo jeho měst, a to v souladu s cíli a příklady dobré praxe regionů zapojených do mise Climate Neutral and Smart Cities. Zároveň poskytuje krajským a obecním úřadům konkrétní rámec pro koordinaci a plánování investic do infrastruktury a opatření podporujících odolnost území.

Tento dokument tak umožňuje Zlínskému kraji a jeho obcím systematicky připravit podmínky pro budoucí plnění cílů klimatické neutrality, a zároveň zvyšuje efektivitu využívání stávajících a dostupných finančních zdrojů na adaptaci a mitigaci klimatických změn.

7.7 financování

Název bariéry	Popis	Typologie bariér	Příslušné zdroje a/nebo nástroje	Význam (V/S/N)	Síla bariéry (V/S/N)	Odvětví a zúčastněné strany	Možné akce
Nedostatek informací o financování opatření	Nabídka možností financování je široká, informace ale nejsou na centrálním místě. Informace jsou primárně zaměřené na dotační tituly, ne na další formy financování.	Politická	Dotace, granty, dluh, equity, PPP, poplatky	V	V	Veřejné subjekty, firmy	Zpřehlednit finanční zdroje a dostupné nástroje na jednom místě.
Nesoulad mezi potřebami žadatele a zaměřením dotací	Žadatel se musí „trefit“ do předmětu dotace, což může bránit realizaci optimální varianty.	Politická	Dotace, granty	V	S	Veřejné subjekty, firmy	Zjednodušení pravidel dotací a zpřesnění zaměření dle potřeb adaptace.
Vysoká administrativní náročnost získání dotací	Zdlouhavý proces žádosti o dotace, složitý výběr dodavatele, pevné termíny realizace.	Politická	Dotace, granty	V	V	Veřejné subjekty, firmy	Zjednodušit proces podání a administrace dotací.
Časový nesoulad u grantů a dotací	Nutnost dostatečné přípravy projektů, omezený časový rámec výzev.	Politická	Dotace, granty	S	S	Veřejné subjekty, firmy	Zveřejnění harmonogramů výzev na několik let dopředu.
„Závislost“ na dotacích a grantech	Projekty jsou realizovány převážně díky dotacím, chybí ochota využít vlastní prostředky.	Politická	Dotace, granty	S	S	Veřejné subjekty, firmy	Posílit využití vlastních zdrojů a jiných nástrojů financování.
Nedostatek personálních kapacit	Nedostatečné kapacity na přípravu komplexních projektů, zejména z programů Evropské komise.	Institucionální	Granty, dotace	S	V	Veřejné subjekty, univerzity	Posílení spolupráce s univerzitami a zkušenými žadateli.
Nevyužívání jiných nástrojů než dotace	Absence zkušeností s využitím jiných nástrojů financování (dluh, PPP, equity, poplatky).	Politická, institucionální	Dluh, equity, poplatky, PPP, daně, zelené dluhopisy	V	S	Veřejné subjekty, firmy	Školení a sdílení příkladů dobré praxe financování adaptace mimo dotace.
Nedůvěra v projekty PPP	Obavy z právních a finančních rizik PPP projektů.	Politická, institucionální	PPP	S	S	Veřejné subjekty, firmy	Sdílení zkušeností s úspěšnými PPP projekty.

zdroj: vlastní zpracování na základě expertních odhadů a katalogu zdrojů a nástrojů P2R

8 Další kroky

Přestože základní hodnocení poskytuje důležitý rámec pro porozumění klimatickým rizikům a stávajícím kapacitám regionu, v několika oblastech přetrvává výrazná míra nejistoty, zejména v otázkách investičního plánování. Vzhledem k omezené dostupnosti přesných dat bylo nezbytné přistoupit k řadě zjednodušení, kvalifikovaných odhadů a expertních posouzení, např. při vyčíslení výdajů relevantních pro adaptaci ve veřejných rozpočtech nebo při identifikaci investičních překážek a příležitostí v jednotlivých sektorech.

Tato nejistota může ovlivnit přesnost navržených opatření a jejich prioritizaci, a tím i efektivitu implementace adaptačních kroků. Rovněž se projevuje při odhadech synergií s mitigací a při tvorbě investičního rámce zaměřeného na vícenásobné přínosy odolnosti.

Plánované revize a aktualizace

S ohledem na výše uvedené bude v roce 2026 zahájena diskuze nad možnostmi revize klíčových částí baseline reportu – zejména kapitol věnovaných financování, potřebám adaptace a návrhům investičních priorit. Revize by měla probíhat v návaznosti na další stakeholder dialogy, hlubší sektorové analýzy a nově dostupné datové sady, včetně dat o skutečně realizovaných investicích a výstupech pilotních projektů.

Zlepšení kvality vstupních údajů a zpřesnění odhadů by mohlo rovněž být usnadněno plánovaným propojením výstupů Pathways2Resilience s nástroji strategického řízení kraje.

